

PROGRAM ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU VE STŘEDOČESKÉM KRAJI 2024–2030

ZADAVATEL: Krajský úřad Středočeského kraje

ZPRACOVATEL: SPF Group, s.r.o.

Středočeský kraj

DUBEN–ŘÍJEN 2023, 1. AKTUALIZACE 2024

OBSAH

1	Úvod	6
1.1	Úvodní informace	6
1.2	Harmonogram	8
2	ANALYTICKÁ ČÁST	9
2.1	Institucionální analýza	9
2.2	Analýza nabídky v cestovním ruchu	12
2.3	Analýza poptávky v cestovním ruchu	14
2.4	Souhrnné analytické zhodnocení	18
2.5	Analýza SWOT.....	22
3	NÁVRHOVÁ ČÁST	23
3.1	Úvod	23
3.2	Vize	25
3.3	Cíle, milníky a indikátory	26
3.4	Priority a opatření	29
3.4.1	Priorita 1: Spolupráce, organizace a finanční podpora rozvoje cestovního ruchu	31
3.4.2	Priorita 2: Efektivní marketing cestovního ruchu	37
3.4.3	Priorita 3: Rozvoj infrastruktury a dopravní obsluhy pro cestovní ruch	40
4	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	45
4.1	Postup realizace programu.....	45
4.1.1	Rozdělení kompetencí	45
4.1.2	Networking a partnerství	47
4.1.3	Aktualizace Programu	47
4.2	Monitoring a evaluace.....	48
4.2.1	Hodnocení realizace opatření	48
4.2.2	Monitoring indikátorů	49
	PŘÍLOHY	50

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1: Rozdělení Středočeského kraje do turistických oblastí	9
Tabulka 2: Počet HUZ v krajích (2022).....	13
Tabulka 3: Počet HUZ v turistických oblastech Středočeského kraje (2022)	14
Tabulka 4: Vývoj počtu příjezdů hostů do HUZ v krajích 2014–2022.....	15
Tabulka 5: Shrnutí institucionální analýzy CR ve Středočeském kraji	18
Tabulka 6: Shrnutí analýzy nabídky cestovního ruchu ve Středočeském kraji.....	19
Tabulka 7: Shrnutí analýzy poptávky v cestovním ruchu ve Středočeském kraji.....	21
Tabulka 8: Priority a opatření Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2030	24
Tabulka 9: Cíle Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2024–2030	26
Tabulka 10: Monitorovací indikátory Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2024–2030.....	27
Tabulka 11: Přehled prioritních oblastí a opatření.....	29
Tabulka 12: Postup při hodnocení plnění opatření	48
Tabulka 13: Typy indikátorů Programu	49
Obrázek 1: Členění Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji na období 2024–2030	7
Obrázek 2: Harmonogram zpracování Programu.....	8
Obrázek 3: Mapové schéma turistických oblastí ve Středočeském kraji	10

Seznam zkratk použitých v dokumentu a jeho přílohách

AČCKA	Asociace českých cestovních kanceláří a agentur
ACKČR	Asociace cestovních kanceláří České republiky
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
APR	archeologická památková rezervace
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj
CR	cestovní ruch
CzT	Czech Tourism
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DA	destinační agentura
DM	destinační management
DMO	organizace destinačního managementu (z angl. destination management organization)
ECEAT	European Centre for Ecology and Tourism
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální výchova, vzdělávání a osvěta
FB	Facebook
HDP	Hrubý domácí produkt
HUZ	hromadná ubytovací zařízení
HW	hardware
CHKO	chráněná krajinná oblast
IAD	individuální automobilová doprava
IC	informační centrum
IDSK	Integrovaná doprava Středočeského kraje
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	integrovaná územní investice (z angl. Integrated Territorial Investment)
KUL	odbor kultury a památkové péče
KÚSK	Krajský úřad Středočeského kraje
KČT	Klub českých turistů
KP	kulturní památka
LČR	Lesy České republiky
LVH	Letiště Václava Havla
MAP	místní akční plán
MAS	místní akční skupina
MICE	forma cestovního ruchu spjatá s pracovními jednáními, kongresy a dalšími akcemi související se zaměstnáním účastníků CR (z angl. Meetings, Incentive, Congress and Events)
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPR	městská památková rezervace
MPZ	městská památková zóna
MSZ	městské sportovní zařízení
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZCHÚ	maloplošná zvláště chráněná území
NKP	národní kulturní památka
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
NPÚ	Národní památkový ústav
NS	naučná stezka

NS MAS	Národní síť místních akčních skupin
OVM	odbor veřejné mobility
OOP	orgán ochrany přírody
OP	operační program
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
P+R	záchytné parkoviště (z angl. „Park and Ride“ – zaparkuj a jed)
PID	Pražská integrovaná doprava
PR	přírodní rezervace
RSK	regionální stálá konference
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SEA	hodnocení vlivu na životní prostředí (z angl. Strategic Environmental Assessment)
SCLLD	strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SCCR	Středočeská centrála cestovního ruchu
SK	Středočeský kraj
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SF EU	Strukturální fondy Evropské unie
SIC	Středočeské inovační centrum
SRCR	strategie rozvoje cestovního ruchu
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů
SW	software
SŽ	Správa železnic
TIC	turistické informační centrum
TZT	turistická značená trasa
ÚOP	územní odborné pracoviště
ÚSES	územní systém ekologické stability
VDB ČSÚ	Veřejná databáze Českého statistického úřadu
v.n.	vodní nádrž
VPR	vesnická památková rezervace
VPZ	vesnická památková zóna
VRT	vysokorychlostní trať
ZCHÚ	zvláště chráněné území
z.s.	zapsaný spolek

1 ÚVOD

1.1 ÚVODNÍ INFORMACE

Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji na období 2024–2030 (v dalším textu též pouze „Program“) je základním koncepčním dokumentem definujícím směr, cíle, nástroje a opatření rozvoje cestovního ruchu na území Středočeského kraje. Časové období 2024–2030 činí z Programu nástroj střednědobého plánovacího výhledu, přičemž však na úrovni vize je žádoucí stav a směr rozvoje cestovního ruchu definován dlouhodoběji.

Operativními cíli tvorby Programu jsou:

- provést podrobný rozbor nabídky v cestovním ruchu, sestavit profil návštěvníka kraje a analyzovat systém řízení cestovního ruchu na území kraje;
- formulovat rozvojovou vizi a strategii a posléze efektivní sadu opatření na podporu rozvoje cestovního ruchu;
- nastavit implementační mechanismy pro realizaci opatření i strategie jako celku;
- vtáhnout do přípravy Programu odbornou veřejnost prostřednictvím různých platforem a komunikačních nástrojů.

Zadavatelem a nositelem Programu je Středočeský kraj, resp. Krajský úřad Středočeského kraje a v rámci něj zejména Odbor kultury a památkové péče, oddělení cestovního ruchu a koncepcí. Zpracovatelem Programu je poradenská společnost SPF Group, s.r.o., subdodavatelem dotazníkového šetření mezi návštěvníky společnost B-inside s.r.o. Zpracování Programu probíhalo v období duben–říjen 2023.

Následující obrázek přibližuje členění Programu.

Obrázek 1: Členění Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji na období 2024–2030

1

ANALYTICKÁ ČÁST

- Institucionální analýza / analýza klíčových subjektů v CR
- Analýza nabídky CR v kraji
- Analýza poptávky CR v kraji
- Souhrnné analytické zhodnocení
- Analýza SWOT

2

NÁVRHOVÁ ČÁST

- Návrh vize
- Návrh cílů, milníků a indikátorů
- Sada opatření

3

IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

- Návrh postupu při realizaci Programu, rozdělení rolí jednotlivých subjektů
- Návrh monitorovacího systému a systém průběžné evaluace naplňování Programu

1.2 HARMONOGRAM

Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji na období 2024–2030 byl tvořen od poloviny dubna 2023 do konce října 2023, jak ukazuje následující obrázek. Od listopadu 2023 byla zahájena fáze schvalování Programu, hodnocení vlivu Programu na životní prostředí (SEA) a následné implementace Programu.

Obrázek 2: Harmonogram zpracování Programu

POSTUP	2023 (MĚSÍCE)								
	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Zpracování a odevzdání plánu výzkumů a analýz Programu rozvoje na období 2018–2023 a analytické části Programu rozvoje pro období 2024–2030									
Zpracování koncepce Návrhové části vč. zahájení komunikace tvorby hlavních cílů Programu									
Zpracování a předložení finální verze Analytické části a finální verze SWOT analýzy									
Zpracování a předložení finální verze Návrhové části, Implementační části a Manažerského shrnutí k připomínkování zadavatelem									
Odevzdání hotového Programu									
Prezentace a schvalovací proces aktualizovaného Programu									

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA

Následující analytický text obsahuje hlavní informace a závěry. Kompletní analýza, včetně samostatných rozborů pro každou z turistických oblastí Středočeského kraje, je součástí přílohy č. 2.

Management cestovního ruchu a destinační řízení

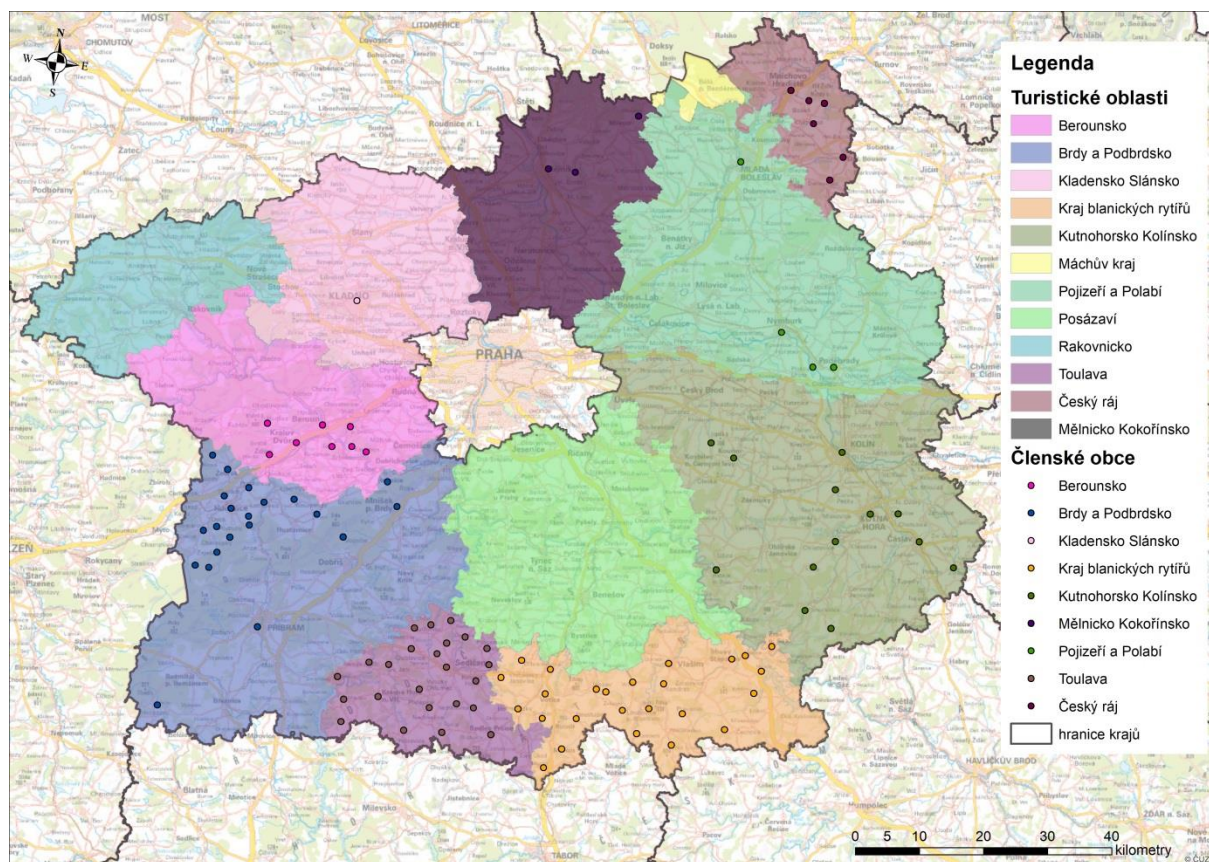
Středočeský kraj se svými 10 oblastními DMO patří ke krajům s největší územní granularitou destinačního řízení, a to jak z hlediska absolutního počtu oblastních DMO, tak průměrnou rozlohou či počtem obyvatel připadajících na jednu oblastní DMO, resp. na jednu turistickou oblast. Výhodou tohoto stavu je citlivější zohlednění regionálních specifik, detailnější znalost území a větší blízkost jednotlivým aktérům cestovního ruchu. Nevýhodou je nižší potenciál ekonomické životaschopnosti a s ním související nižší personální kapacita (počet pracovníků, které je možné zaplatit), menší počet nosných témat a produktů CR v některých turistických oblastech a také možný budoucí tlak z centrální úrovně na vytváření větších územích celků pro oblastní DMO (vyjádřený také podkladovou analýzou pro dosud nepředložený zákon o cestovním ruchu).

Turistických oblastí můžeme ve Středočeském kraji podle různých kritérií identifikovat 10–12, jak ukazuje následující tabulka a rovněž obrázek.

Tabulka 1: Rozdělení Středočeského kraje do turistických oblastí

Turistická oblast	Kraj	Oblastní DMO
Berounsko	pouze Středočeský	Ano
Brdy a Podbrdsko	pouze Středočeský	Ano
Český ráj	Středočeský, Liberecký, Královéhradecký	Ano
Kladensko Slánsko	pouze Středočeský	Ano
Kraj blanických rytířů	pouze Středočeský	Ano
Kutnohorský Kolínsko	pouze Středočeský	Ano
Mělnicko Kokořínsko	pouze Středočeský	Ano
Pojizeří Polabí	pouze Středočeský	Ano
Posázaví	pouze Středočeský	Ano
Toulava	Středočeský, Jihočeský	Ano
Rakovnicko	pouze Středočeský	Ne
Máchův kraj	Středočeský, Liberecký	Ano

Obrázek 3: Mapové schéma turistických oblastí ve Středočeském kraji

Zdroj: Vytvořeno v ArcMap 10.4. Podklad: ČÚZK (2022). Zdroj dat: VDB ČSÚ (2023)

Rozvoj CR ve Středočeském kraji, resp. v turistickém regionu Střední Čechy podporuje krajská DMO, kterou je Středočeská centrála cestovního ruchu, p. o. (SCCR). Protože jde o příspěvkovou organizaci kraje (vzniklou „shora“), je Středočeský kraj jejím jediným zakladatelem. Cíli SCCR jsou:

- zabezpečení zájmů a potřeb Středočeského kraje v oblasti rozvoje CR na území kraje;
- propagace cestovního ruchu a turistických možností regionu;
- rozvoj spolupráce relevantních aktérů CR s působností či dopadem na střední Čechy.

Středočeská centrála cestovního ruchu má zejména od roku 2022 robustní strukturu týkající se rozsahu jednotlivých agend v oblasti zejména marketingu, ale také organizace cestovního ruchu (spolupráce s Prahou a dalšími aktéry), přípravy a realizace zejména neinvestičních projektů a pokrývá také některé odborné gesce související s cestovním ruchem (např. vodní plavba). Centrála disponuje také poměrně rozsáhlým rozpočtem umožňujícím realizace široké sady aktivit.

Mezi klíčové výzvy do budoucna patří rozšíření spolupráce oblastních DMO s podnikateli (přímé zapojení vč. finanční spoluúčasti), zabezpečení provozního rozpočtu a personální kapacity oblastních DMO, které často disponují třeba jen 1,5 úvazkem, a rozšíření portfolia činností SCCR a zejména oblastních DMO tak, aby se zabývaly nejen marketingem, ale i realizací vlastních projektů, koordinací vzniku infrastruktury a získáváním finančních prostředků.

Z provedeného šetření realizovaného metodou řízených rozhovorů vyplývá velmi rozmanitý přístup jednotlivých aktérů k organizacím destinačního managementu. Mnoho podnikatelů i obcí je formou dlouhodobého partnerství či aktivitami ad hoc navázáno na oblastní DMO a/nebo SCCR. Naopak

mnoho aktérů v území nevidí v činnosti DMO (méně často v činnosti SCCR) žádný smysl a systém nastavený centrálně dle MMR a CzT považuje za špatný. Existence 10/11 oblastních DMO je částí aktérů považována za funkční, ale poměrně pracnou z hlediska koordinace. 10/11 oblastních DMO je podle jejich názorů efektivnější, protože se soustředí lépe na detail a nevznikají kompetenční překryvy mezi nimi a SCCR. Větší granularita území je tedy podle řady aktérů lepší. Část aktérů naopak považuje počet oblastních DMO za příliš vysoký a mnohdy nereprezentující přirozené turistické oblasti (ať již nedostatkem konkrétních nosných turistických produktů, nebo jejich přesahem přes dvě nebo více turistických oblastí; např. spojení Pojizeří majícího blízko k Českému ráji s Polabím majícího blízko k dalším oblastem podél Labe). Oblastní DMO se podle nich často dívají jen na svou (úzkou a z hlediska turistické nabídky málo konkurenceschopnou) oblast, chybí jim tematický a odborný přesah.

Financování rozvoje cestovního ruchu

Středočeská centrála cestovního ruchu je jako příspěvková organizace Středočeského kraje financována téměř výhradně (zhruba z 98 %) Středočeským krajem. Zbytek tvoří drobná hospodářská činnost typu prodeje návštěvnických pasů či publikací v TIC. Dalším příjmem SCCR je také pronájem části budovy v Husově ulici v Praze, v níž SCCR sídlí. SCCR ročně hospodaří s příjmy ve výši přibližně 35 mil. Kč ročně (zmíněný pronájem by tyto příjmy navýšil zhruba o 4–5 mil. Kč ročně). Z těchto prostředků jsou financovány zejména marketingové aktivity a mzdy zaměstnanců (SCCR jich má aktuálně 23), dále provoz budovy sídla SCCR, činnost filmové kanceláře Středočeského kraje a convention bureau Středočeského kraje, vzdělávací aktivity (zaplacení externích školitelů) a práce s daty.

Oblastní DMO jsou financovány většinou dominantně Středočeským krajem, případně též dalšími kraji, na jejichž území daná turistická oblast zasahuje. Jiné finanční zdroje (příspěvky obcí, podnikatelů, vlastní hospodářská činnost, externí dotace apod.) tvoří většinou velmi malou část příjmů (v řádu nižších jednotek procent). Výjimku v tomto směru představují oblastní DMO Posázaví, Český ráj a částečně Toulava, kde je podíl uvedených příjmů podstatně vyšší (nižší desítky procent). Aktuálně poskytuje Středočeský kraj ročně přibližně 1 mil. Kč těm oblastním DMO, které zasahují pouze na území SK, a cca 0,75 mil. Kč těm, které zasahují na území dvou nebo více krajů. Podpora (a její případné navýšení) oblastních DMO ze strany Středočeského kraje má svá pro i proti. Na jedné straně představují stabilizační prvek umožňující oblastním DMO zejména v prvních letech existence pokrýt základní provozní náklady, což se jeví jako nezbytné. Na druhé straně snaha o navyšování příspěvků Středočeského kraje (či dalších veřejných subjektů) a jejich výrazná dominance mezi příjmy DMO může dlouhodobě vést k nižší motivaci DMO shánět vlastní další zdroje. Oblastní DMO se pak mohou dlouhodobě potýkat s nedostatkem lokálního síťování a rezignací na snahu o vyšší rozpočet. Vyváženost principu rovnosti a solidarity a principu zásluhovosti při financování oblastních DMO je proto důležitou výzvou.

Vazba na Prahu a okolní kraje

Pro Středočeský kraj jsou důležité územní vazby cestovního ruchu do okolních krajů z organizačního a institucionálního pohledu už jen z důvodu jeho centrální geografické polohy v rámci Čech a administrativního vyčlenění Prahy coby samostatného „kraje“. Institucionálně můžeme vazby mezi Středočeským krajem a sousedními kraji rozdělit do tří kategorií:

- přesah do přilehlých krajů, s nimiž Středočeský kraj „sdílí“ některou turistickou oblast (Liberecký a Královéhradecký kraj v případě Českého ráje, Jihočeský kraj v případě Toulavy);
- přesah do přilehlých krajů, s nimiž Středočeský kraj dosud „nesdílí“ žádnou turistickou oblast (kraje Plzeňský, Ústecký, Pardubický a Vysočina, přiměřeně to platí i pro ostatní kraje pro úseky hranice, kde rovněž není žádná společná turistická oblast), což nevylučuje potřebu užšího propojení některých turistických oblastí napříč krajskými hranicemi (např. Brdy a Podbrdsko

s Pobrdím v Plzeňském kraji, Máchův kraj v Libereckém kraji, Kraj blanických rytířů s krajem Vysočina);

- přesah do Prahy jako klíčové zdrojové oblasti domácích návštěvníků (rezidenti Prahy) i zahraničních návštěvníků (návštěvníci Prahy) a jako přirozeného centra Středočeského kraje vytvářející společnou nabídku „Praha a střední Čechy“.

Přeshraniční působnost a přirozené vazby někdy naráží na administrativní rozdíly a hranice, což vede v čase spíše k omezení až ukončení přeshraniční působnosti destinací. Na druhou stranu četné příklady (Toulava, Český ráj, mimo Středočeský kraj dále Krkonoše, Orlické hory či Slovácko) ukazují, že pokud je takto destinace založena od počátku, vnímají tuto zdánlivou nevýhodu místní aktéři jako danost a výhodu a umí s ní pracovat. V tomto směru může k překlenutí administrativních rozdílů pomoci lepší spolupráce mezi kraji na platformě AKČR, vyhlásování analogických dotačních programů pro společné turistické oblasti apod.

Hlavní město Praha je pro Středočeský kraj zásadním zdrojem zejména jednodenních výletníků, a to jako obyvatel, tak i návštěvníků Prahy. Z pohledu všech oblastních DMO Středočeského kraje je velmi hluboká spolupráce Prahy a Středočeského kraje v oblasti cestovního ruchu nezbytná. Území „Praha a střední Čechy“ se komplementárně doplňuje nabídkou (městské památky a magnet celosvětového významu v podobě Prahy vs. zázemí, služby a unikáty v jejím okolí vytvářející alternativní nabídku) i distribucí návštěvníků z „přetíženého centra“ Prahy a několika málo středočeských turistických cílů do „neobjevených“ rozsáhlých částí středních Čech.

Specifickou formou CR, v níž se propojuje Středočeský kraj s Prahou, je druhé bydlení. Víceméně celý Středočeský kraj (nejvíce Posázaví, Brdy, ale i Berounsko, Kokořínsko, Český ráj a další) má zásadní podíl na druhém bydlení obyvatel Prahy (i středočeských měst). Přínosy nejsou v tomto případě omezené jen na segment cestovního ruchu; druhé bydlení přispívá k populační stabilizaci venkovských sídel a přesouvá část kupní síly obyvatel Prahy do jejího zázemí, čímž přispívá ke snižování regionálních rozdílů. V rámci cestovního ruchu pak přispívá k vyřízení služeb včetně služeb CR a turistických cílů. Druhé bydlení však vytváří také tlak na místní infrastrukturu a vybavenost. Navíc některé objekty druhého bydlení se zároveň nabízí na trhu ubytovacích služeb.

2.2 ANALÝZA NABÍDKY V CESTOVNÍM RUCHU

Následující analytický text obsahuje hlavní informace a závěry týkající se kapacity ubytovacích služeb. Kompletní analýza, včetně rozboru dopravního napojení a turistické dopravy, turistických produktů, TIC a další turistické infrastruktury a rovněž včetně samostatných analýz pro každou z turistických oblastí Středočeského kraje, je součástí přílohy č. 2.

Středočeský kraj disponuje mezi českými kraji zhruba průměrný počtem HUZ (viz tabulka). Nejvyšší počet HUZ vykazují kraje Jihočeský, Jihomoravský a Královéhradecký, nejmenší pak Pardubický. S ohledem na to, že Středočeský kraj patří rozlohou i počtem obyvatel mezi největší v Česku, je počet HUZ v relativním vyjádření spíše podprůměrný.

Tabulka 2: Počet HUZ v krajích (2022)

Kraj	Celkem	Hotel *****	Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Hotel *	Hotel garní	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ
Hl. m. Praha	873	49	262	210	20	6	36	110	19	.	62	99
Jihočeský	1311	3	48	136	16	9	18	632	130	59	67	193
Jihomoravský	1037	2	47	143	13	5	11	583	40	33	50	110
Karlovarský	633	11	117	110	11	2	17	228	33	4	18	82
Kraj Vysočina	473	2	23	61	11	7	9	171	29	26	53	81
Královéhradecký	1193	.	58	154	29	13	6	561	53	18	79	222
Liberecký	992	.	33	115	11	11	7	490	32	42	67	184
Moravskoslezský	698	.	45	130	15	10	8	298	24	5	81	82
Olomoucký	555	.	22	69	8	10	8	271	12	10	54	91
Pardubický	384	.	11	48	18	5	8	174	23	20	33	44
Plzeňský	585	1	24	79	10	11	5	247	53	31	41	83
Středočeský	843	2	64	153	20	7	15	332	72	38	45	95
Ústecký	538	.	32	92	16	9	7	232	35	10	39	66
Zlínský	537	1	51	87	9	7	7	226	24	9	44	72

Zdroj: databáze ČSÚ

Pozn.: Data ukazují počet hromadných ubytovacích zařízení evidovaných ČSÚ. Tečka znamená, že se v kraji nenachází žádné HUZ dané kategorie.

Ve Středočeském kraji se k roku 2022 nacházelo 843 ubytovacích zařízení (viz tabulka). Nejvíce jich je v regionech Posázaví (159), Pojizeří a Polabí, Kutnohorsko a Kolínsko, Brdy a Podbrdsko. Souvisí to jednak s rozlohou těchto turistických oblastí, jednak s přítomností větších měst a jistě také s atraktivitou území pro cestovní ruch. Za přeshraniční turistické oblasti Český ráj, Toulava a Máchův kraj jsou v tabulce uvedena pouze data za území Středočeského kraje. Pokud bychom je vzali v potaz celé, pak by měl Český ráj 198 (tedy nejvíce mezi všemi destinacemi), Toulava 179 a Máchův kraj 93 HUZ.

Podíváme-li se na skladbu HUZ podle kategorií, pak téměř 40 % připadá na penziony a 18 % na hotely ***. Tyto dvě kategorie převládají bez výjimky ve všech turistických oblastech. Ve Středočeském kraji jsou registrované pouze 2 hotely ***** (Chateau Mcely v Pojizeří a Polabí, Chateau Šanov na Rakovnicku). Hotelů **** je registrováno 64. Mezi zařízeními nižší kategorie disponuje Středočeský kraj 20 hotely **, 7 hotely *, 72 kempy, 38 chatovými osadami a 45 turistickými ubytovnami.

Tabulka 3: Počet HUZ v turistických oblastech Středočeského kraje (2022)

	Celkem	Hotel *****	Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Hotel *	Hotel garni	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ
Berounsko	77	.	5	17	2	.	2	27	13	.	6	5
Brdy a Podbrdsko	100	.	9	14	5	1	3	39	7	2	9	11
Český ráj – SK	39	.	2	1	.	.	.	15	4	5	2	10
Kladensko – Slánsko	47	.	4	12	.	.	.	17	.	.	6	8
Kraj blanických rytířů	40	.	4	3	3	.	.	16	2	2	4	6
Kutnohorský a Kolínský kraj	103	.	7	13	2	2	1	49	8	6	5	10
Máchův kraj – SK	6	.	.	1	.	.	.	2	1	1	1	.
Mělnicko – Kokořínsko	56	.	4	9	.	.	1	25	8	2	.	7
Pojizeří a Polabí	125	1	15	31	4	.	4	53	5	1	3	8
Posázaví	159	.	13	40	2	4	2	59	14	7	7	11
Rakovnicko	31	1	1	5	1	.	1	8	4	2	.	8
Toulava – SK	60	.	.	7	1	.	1	22	6	10	2	11
Středočeský kraj	843	2	64	153	20	7	15	332	72	38	45	95

Zdroj: databáze ČSÚ

Pozn.: Data ukazují počet hromadných ubytovacích zařízení evidovaných ČSÚ. Tečka znamená, že daný údaj není k dispozici.

V posledních letech počet HUZ navzdory problémům způsobeným vnějšími faktory (omezení během pandemie covid 19, energetická krize, válka na Ukrajině) přibývá. Konkrétně za poslední 2 roky činí přírůstek přibližně 14 %. Nejvyšší nárůsty jsou u ubytovacích zařízení vyšší kvality (hotely *****, **** a ***, přičemž u hotelů ***** se jedná o růst z 1 na 2), ale i v případě turistických ubytoven. Naopak pokles či stagnaci počtu vykazují hotely garni a chatové osady. Nejvíce přibýlo HUZ v turistické oblasti Mělnicko Kokořínsko, úbytek zaznamenala HUZ v Pojizeří a Polabí a v Kraji blanických rytířů.

2.3 ANALÝZA POPTÁVKY V CESTOVNÍM RUCHU

Návštěvnost kraje, výdaje a skladba návštěvníků

Vývoj návštěvnosti HUZ odráží celkový vývoj sektoru CR v České republice. Z hlediska počtu příjezdů hostů do HUZ i počtů přenocování v HUZ je zjevný trend postupného růstu výkonů HUZ až do roku 2020. Růst souvisel mj. s ekonomickou konjunkturou v ČR i zdrojových zemích návštěvnosti, díky níž rostla kupní síla obyvatel a jejich ochota cestovat a utracet více prostředků za cestování. Totéž platilo o segmentu firem a MICE turistiky. Tento pozitivní trend zvrátil „covidový“ rok 2020, kdy počet příjezdů hostů spadnul pod polovinu stavu r. 2019. V r. 2021 došlo k mírnému zlepšení, rok 2022 pak přiblížil návštěvnost HUZ předcovidovým statistikám.

Dlouhodobě nejnavštěvovanějším „krajem“ v ČR je hl. m. Praha. Té se přitom Covid dotknul zdaleka nejvíce, přičemž počet příjezdů hostů zde v r. 2020 spadnul na cca jednu čtvrtinu stavu r. 2019. Ve zbytku ČR nebyl propad tak dramatický, mj. protože nejsou tolik závislé na zahraničních turistech jako Praha (Covid zasáhl zejména zahraniční turistiku) a zároveň se v době Covidu turisté orientovali na mimoměstské destinace, resp. místa, kde je nižší soustředění lidí (a tím pádem nižší riziko přenosu viru). Nejlépe tak v tomto ohledu dopadl Liberecký a Královéhradecký kraj, kde je vysoká nabídka HUZ v přírodě (zejména na horách).

Tabulka 4: Vývoj počtu příjezdů hostů do HUZ v krajích 2014–2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česko	15 587	17 196	18 389	20 001	21 247	21 998	10 836	11 384	19 424
Praha	6 096	6 606	7 128	7 653	7 892	8 044	2 182	2 355	5 985
Středočeský	800	908	939	1 021	1 122	1 173	694	782	1 158
Jihočeský	1 176	1 342	1 447	1 562	1 727	1 789	1 120	1 119	1 465
Plzeňský	569	650	660	752	840	872	534	555	841
Karlovarský	777	851	949	1 038	1 118	1 190	677	710	1 158
Ústecký	432	487	527	592	632	660	383	397	580
Liberecký	700	821	854	936	997	1 049	775	722	1 114
Královéhradecký	937	1 124	1 158	1 259	1 343	1 412	995	939	1 469
Pardubický	360	413	444	468	468	481	322	351	504
Vysočina	448	474	522	564	602	605	398	451	643
Jihomoravský	1 500	1 536	1 648	1 886	2 041	2 137	1 171	1 332	1 990
Olomoucký	488	548	600	658	700	762	472	469	723
Zlínský	603	661	687	714	779	808	501	555	802
Moravskoslezský	703	775	817	897	986	1 016	613	646	993

Zdroj dat: VDB ČSÚ (2023)

Pozn.: Údaje jsou uvedeny v tisících.

Středočeský kraj z hlediska návštěvnosti HUZ patří mezi průměrné kraje ČR. Nedosahuje návštěvnosti srovnatelně velkých krajů, které mají mnoho přírodních atraktivit (Jihočeský, Královéhradecký) ani větší města s vysokou návštěvností (Jihomoravský). Návštěvnost SK je přibližně na úrovni Karlovarského kraje a Libereckého kraje, což jsou výrazně menší kraje, které jsou ovšem významnějšími destinacemi ČR (horská střediska, lázeňství). Povzbudivá je přitom skutečnost, že se výkony HUZ ve Středočeském kraji téměř vrátily na úroveň předcovidového roku 2019.

Také v počtu přenocování patří Středočeský kraj mezi průměrné kraje ČR. Výrazněji ovšem zaostává za kraji, kde vzhledem k charakteru ČR převažují delší pobyty návštěvníků. V tomto ohledu tak Středočeský kraj zaostává mj. za výše zmíněným Libereckým a Karlovarským krajem. Výrazně vyšší počet přenocování (včetně srovnání s počtem hostů) v Karlovarském kraji je dán silnou pozicí tamního lázeňství s dlouhodobými lázeňskými pobyty. Totéž platí o pobytech na horách (mj. v zimní sezóně) v Libereckém, Královéhradeckém, Olomouckém, nebo Jihočeském kraji. V počtu přenocování ve Středočeském kraji se tak projevuje skutečnost, že je spíše destinací pro krátkodobější pobyty.

Pro všechny kraje ČR tak platí, že počet přenocování „táhnou“ na předcovidovou úroveň zejména domácí návštěvníci, kteří všude zaznamenali v r. 2022 více přenocování, než v „rekordním“ r. 2019.

Z toho těží i Středočeský kraj. Ten z hlediska přenocování domácích návštěvníků patří mezi průměrné kraje.

Délce pobytu návštěvníků paradoxně „pomohlo“ období pandemie covid 19. Vlivem omezení cestovního ruchu kvůli pandemii Covid 19 se na jednu stranu výrazně snížil počet turistických cest. Na druhou stranu část ubytovací kapacity HUZ byla trvale využita pro dlouhodobé pracovní pobyty (agenturní pracovníci apod.) a pravděpodobně i chování turistů směřovalo k tomu, že buď realizovali jednodenní výlety, nebo v případě omezeného počtu vícedenních pobytů mírně prodloužili jejich délku. Na celostátní úrovni se průměrný počet přenocování zvýšil z 2,6 (roky 2018–20) na 2,8 (2021), přičemž v roce 2022 se již vrátil na hodnotu 2,6. Ve Středočeském kraji vývoj víceméně kopíroval celostátní trend a kraj vykazuje z hlediska průměrného počtu přenocování v HUZ i nadále mírně podprůměrné hodnoty v rámci Česka.

Společnost T-Mobile realizovala pro Středočeskou centrálu cestovního ruchu analýzu návštěvnosti Středočeského kraje a jeho destinací na základě mobilních dat. Analýza proběhla pro období od 1. 6. 2022 do 31. 10. 2022. V uvedeném období navštívilo SK dle dat T-Mobile celkem 1,6 mil. turistů (tedy osob, které v kraji přenocovali) a 2,53 mil. výletníků (osob, které stráví v kraji nejvýše jeden den). Reprezentanti obou kategorií přitom mohli navštívit SK opakovaně (z toho vychází vyšší počty turistodnů i výletodnů). U obou kategorií přitom dominovali domácí návštěvníci. Zahraniční turisté měli 15% podíl na celkovém počtu turistů, zahraniční výletníci pak tvořili 21 %. Tento rozdíl je daný skutečností, že řada zahraničních návštěvníků vyráží do SK z ubytování v Praze.

Mezi výletníky je vyšší podíl zahraničních návštěvníků než mezi turisty. Tento rozdíl je daný skutečností, že řada zahraničních návštěvníků vyráží do SK z ubytování v Praze. Nejvyšší návštěvnost kraje v letní sezóně byla v měsíci červenci. Mezi domácími turisty i výletníky dominují Pražané. Ti jsou následováni obyvateli SK (kde však není možné vyloučit jiné důvody cest) a obyvatelé sousedních krajů. Mezi zahraničními turisty i výletníky dominují podle mobilních dat Ukrajinci, což ovšem je spíše důsledkem pohybu uprchlíků než jejich turistiky. Z ostatních turistů i výletníků se jedná o Němce, Poláky, Slováky, Rumuny (u nichž může jít do značné míry o pohyb pracovníků) a Nizozemce.

Motivace, chování a potřeby návštěvníků

Tato podkapitola obsahuje hlavní zjištění týkající se motivace, chování a potřeb návštěvníků Středočeského kraje. Vychází z dotazníkového šetření obyvatel a návštěvníků Středočeského kraje, které bylo realizováno v rámci tvorby Programu. Následují hlavní zjištění napříč otázkami, které byly respondentům pokládány, s využitím některých dalších informačních zdrojů. Podrobnější komentáře k jednotlivým zjištěním jsou součástí plné verze analytické části v příloze 2. Kompletní, systematické vyhodnocení získaných odpovědí vč. popisu metodiky šetření je zařazeno v příloze 1.

Z šetření vyplývají tyto hlavní závěry:

- V roce 2022 navštívilo Středočeský kraj odhadem 6,1 mil. návštěvníků. Strávili zde 20 mil. dnů a v součtu zde utratili cca 20,4 mld. Kč. Z toho cca 17 mld. Kč utratili domácí návštěvníci a 3,4 mld. Kč návštěvníci ze zahraničí.
- Nejvíce návštěvníků je z Prahy a Středočeského kraje (dohromady 38 % strávených dnů), zahraničních návštěvníků je 13 %.
- Návštěvníci zde stráví kratší dobu, často jen jeden den (62 %).
- Podprůměrná návštěvnost mimo sezonu (68 % návštěvníků Středočeského kraje oproti 53 % návštěvníků v rámci celého Česka).
- Hlavní magnety, které táhnou: památky (Karlštejn, Kutná Hora), venkovní muzea (Lužná u Rakovníka, Lidice), aktivity pro děti (např. Mirakulum, Aquapalace Praha), události (Mělnické vinobraní, Královské stříbření).

- Smysl má propagovat „magnet“ a k němu perly v okolí (velká část cílů vychází dle šetření jako „zajímavé tam být“ a mohou tak dotvořit pobyt, jehož prvotním cílem je návštěva některého z magnetů.
- Nevyužitý potenciál některých segmentů CR (wellness obecně, ČD Muzeum v Lužné u Rakovníka, Lázně Poděbrady, Příhrazské skály, Drábské světničky, Labská cyklostezka, Brdy, Slapy) – plán navštívit tato místa deklaruje více lidí, než kolik je navštívilo (to není v rozporu s tím, že některá místa z hlediska únosné kapacity mohou být již nyní navštěvována dostatečně nebo nadměrně). Potenciál využití okolí některých destinačních cílů je reálně limitován tím, že nesmí dojít k vlivu na lokality soustavy Natura 2000.
- Eventy, slavnosti, koncerty či sportovní akce představují dobrý způsob oživení návštěvy, velká část obyvatel Česka tyto akce cíleně navštěvuje. Umístění těchto eventů do míst, která nejsou primárně chráněna pro hodnoty ochrany přírody v místě konání akce a jeho nejbližším okolí, je tak i potenciálním nástrojem k ochraně lokalit Natura 2000 před negativními vlivy.
- Obrovské množství zahraničních turistů v Praze (jen zahraničních hostů ubytovaných v HUZ je 4,5 mil.) může v případě vhodného marketingu a spolupráce pomoci návštěvnosti Středočeského kraje a „přiživit“ se na propagaci Prahy. Vhodný marketing může rovněž směřovat živelnou návštěvnost výletníků z Prahy tak, aby nevedla k overturismu atraktivních a přírodně cenných lokalit ve Středočeském kraji.
- Potřeba kvalitní a cílené vizuální propagace Středočeského kraje (dosud ne vždy realizována správně).

2.4 SOUHRNNÉ ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ

Následující tabelární souhrny sumarizují hlavní zjištění provedené analýzy, a to zvláště pro každou analytickou kapitolu (institucionální analýza, analýza nabídky, analýza poptávky).

Tabulka 5: Shrnutí institucionální analýzy CR ve Středočeském kraji

Hlavní problém/potřeba	Dílčí problémy/potřeby
1. Rozvoj destinačního řízení na úrovni turistických oblastí	1.1 Relativně malé turistické oblasti spravované oblastními DMO 1.2 Krátká historie a s ní související omezená ekonomická životaschopnost většiny oblastních DMO (závislost na krajském příspěvku) 1.3 Oblastní DMO založené zdola převážně obcemi a podnikateli, SCCR naopak shora jako příspěvková organizace Středočeského kraje 1.4 Fungující horizontální spolupráce mezi oblastními DMO prostřednictvím společných porad a sdílení zkušeností 1.5 Potřeba zabezpečit provozní rozpočet a personální kapacity oblastních DMO 1.6 Potřeba vyvážení principu rovnosti (solidarity) a principu zásluhovosti (motivace) při financování oblastních DMO
2. Spolupráce při rozvoji CR a v destinačním řízení ve Středočeském kraji	2.1 Pozvolna se ustavující a vymezující vertikální spolupráce mezi SCCR a oblastními DMO, kde je třeba dále upřesnit rozhraní jejich kompetencí 2.2 Přítomnost značného množství velkých hráčů v oboru cestovního ruchu určujících „pravidla hry“ (mezi podnikateli Aquapalace Praha, Zámek Loučeň, Chateau Mcely, Mirakulum Milovice a skiareál Monínec, dále zejména Kutná Hora, Karlštejn jako turistické cíle) 2.3 Odborně silná, od roku 2022 personálně značně robustní Středočeská centrála cestovního ruchu pokrývající komplexně marketing i rozvoj CR v kraji 2.4 Potřeba výrazného rozšíření spolupráce oblastních DMO s podnikateli (dosud funguje jen omezeně a jen v některých turistických oblastech) 2.5 Potřeba rozšíření portfolia činností SCCR a zejména oblastních DMO tak, aby se zabývaly nejen marketingem, ale i realizací vlastních projektů, koordinací vzniku infrastruktury a získáváním finančních prostředků a návštěvností chráněných území s vyloučením negativního vlivu na soustavu Natura 2000
3. Spolupráce napříč krajskými hranicemi	3.1 Omezená spolupráce v destinačním řízení napříč krajskými hranicemi s výjimkou destinací, které jsou od počátku napříč hranicemi založené (Toulava, Český ráj) 3.2 Doplnkovost nabídky a poptávky v CR mezi Prahou a Středočeským krajem vytvářející předpoklady propojení obou destinací na principu „win-win“
4. Dotační podpora CR ze strany Středočeského kraje	4.1 Dotační programy Středočeského kraje pokrývají všechna důležitá témata související s cestovním ruchem 4.2 Je vhodné lépe propagovat dotační programy kraje, resp. informovanost o nich zejména směrem k soukromým subjektům 4.3 Zvláště v případě Programu na podporu rozvoje doprovodné infrastruktury CR je vhodné monitorovat reálné potřeby a poptávku v území a tomu pak přizpůsobit detailní zacílení způsobilých aktivit, podporovány mohou být jen aktivity, pro které je předem doloženo, že nemohou mít významný negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6: Shrnutí analýzy nabídky cestovního ruchu ve Středočeském kraji

Hlavní problém/potřeba	Dílčí problémy/potřeby
1. Veřejná doprava a dopravní infrastruktura pro potřeby CR	1.1 Značný potenciál pro cykloturistiku na většině území kraje (rovinatý terén v severní části kraje, koncentrace turistických cílů, blízkost Prahy a dalších velkých měst), který však není podpořen dostatečně rychlou výstavbou potřebné infrastruktury. Nejsou dořešeny střety vedení cyklistické infrastruktury s územím požívající ochranu přírody a krajiny (zvláště chráněná území, soustava Natura 2000) 1.2 Časté deficity v infrastruktuře pro dopravu v klidu (záchytná parkoviště, menší parkovací plochy, zázemí parkovišť) u významných turistických cílů a v okolí velkoplošných chráněných území. 1.3 Železniční tratě nabízející konkurenceschopné cestovní doby vůči IAD sice vedou jen v některých směrech, pro turistickou dopravu ovšem nemusí být rychlost přepravy, resp. cestovní doba zásadním faktorem. 1.4 V řadě destinací je ovšem vzhledem k nevyhovujícím parametrům železničních tratí a souvisejícími velmi dlouhými jízdními dobami časově výrazně atraktivnější IAD (případně pak autobusová doprava) – Brdy a Podbrdsko, Pojizeří, Český ráj, Rakovnícko, Kokořínsko. 1.5 Ve Středočeském kraji existují vlakové spoje pro potřeby turistické dopravní obslužnosti a turistické spoje, které samy o sobě tvoří produkt cestovního ruchu. 1.6 Středočeský kraj disponuje velmi hustou sítí autobusových linek, které zajišťují spojení do sídel a cílů, která nejsou obsloužena železniční dopravou. 1.7 Na vybraných autobusových spojích jsou v letní sezóně provozovány turistické autobusy, příp. cyklobusy, tedy autobusy vybavené pro přepravu omezeného množství jízdních kol (z Dobřichovic do Mníšku pod Brdy, v Českém ráji).
2. Ubytovací kapacity	2.1 V mezikrajském srovnání má Středočeský kraj průměrnou vybavenost ubytovacími zařízeními. 2.2 V posledních letech vzrostly počty HUZ hlavně v případě hotelů střední a vyšší kategorie (***) a ****) a penzionů, stagnaci naopak vykázaly počty chatových osad a kempů. 2.3 Nejvíce HUZ se nachází je v regionech Posázaví, Pojizeří a Polabí, Kutnohorskou a Kolínskou, Brdy a Podbrdsko (související s rozlohou těchto turistických oblastí i s přítomností větších měst a atraktivitou území pro CR); pokud bychom je vzali v potaz celé turistické oblasti napříč kraji, pak by se mezi nejlépe vybavené oblasti zařadily také Český ráj a Toulava. 2.4 Téměř 40 % HUZ připadá na penziony a 18 % na hotely ***; v kraji jsou registrované pouze 2 hotely **** (Chateau Mcely v Pojizeří a Posázaví, Chateau Šanov na Rakovnicku), hotelů **** je registrováno 64.
3. Turistická informační centra	3.1 Na území kraje se nachází 66 certifikovaných HUZ, která jsou víceméně rovnoměrně rozložena po celém území kraje. Nejvíce TIC se nachází v oblastech Posázaví a Pojizeří a Polabí (dáno i jejich velkou rozlohou). 3.2 Nejvyšší návštěvnost vykazují TIC v Kutné Hoře, Mělníce, Jílovém u Prahy, Roztokách u Prahy, Benešově, Berouně, Příbrami, Trhově Štěpánově, Zruči nad Sázavou, Kolíně, Nymburce, Poděbradech a Mladé Boleslavi (buď velká města, kde návštěvnost zvyšují i místní obyvatelé a kde se současně nachází řada turistických cílů, nebo menší města, která se etablovala jako výrazná střediska CR). Nejvyšší návštěvnost vykazují TIC v oblasti Kutnohorskou a Kolínskou.

Hlavní problém/potřeba	Dílčí problémy/potřeby
4. Nabídka pro jednotlivé formy cestovního ruchu	4.1 Pěší turistika je ve Středočeském kraji rozšířena velmi intenzivně zvláště v Českém ráji, na Kokořínsku, v Českém krasu, na Křivoklátsku a v Posázaví. V těchto oblastech odpovídá oblibě pěší turistiky také hustota TZT. 4.2 Cykloturistika je rozšířena zvláště v zázemí Prahy a v Polabí (od Kolínska po Mělnicko), ale také v Českém ráji, Posázaví a na Berounsku; na území kraje zásadně chybí souvislé úseky cyklistických stezek či cyklistických tras vedoucích mimo frekventované silniční komunikace (nejvíce se tomuto žádoucímu stavu blíží Labská cyklostezka) a mimo konflikt s ochranou přírody v ZCHÚ a lokalitách soustavy NATURA 2000. 4.3 Pro vodáckou turistiku jsou na území Středočeského kraje zásadní řeky Sázava a Berounka, doplnkově Jizera, jejíž nejatraktivnější úseky leží mimo Středočeský kraj. 4.4 Hlavním centrem zimní turistiky nadregionálního významu je sjezdový areál Monínec Jihočeského kraje. 4.5 Značný význam turistiky spjaté s pobytem u vody, koupáním, vodními sporty a zábavou (v.n. Slapy a rybníky v různých částech kraje, kde však často funguje zastaralá infrastruktura a zázemí), akvaparků (Aquapalace Praha v Čestlicích, ale i řada dalších). 4.6 S ohledem na blízkost velkých měst jako zdrojových oblastí návštěvníků v kraji lokalizováno množství zábavních parků. 4.7 Dobré předpoklady pro další formy sportovní a zábavní turistiky, zejména pro golfovou turistiku, částečně také pro horolezectví či vodní sporty. 4.8 Značné množství památkově chráněných objektů a lokalit, včetně 2 památek UNESCO a dalších památek mimořádného významu (nejvíce v turistických oblastech Kutnohorsko a Kolínsko, Pojizeří a Polabí, četnost významných památek je vysoká také v Posázaví, Kladensko Slánsko a Mělnicko Kokořínsko). 4.9 Velké množství muzeí rozmanitého tematického záběru a míst spjatých s různými etapami české státnosti. 4.10 Přítomnost CHKO Český kras, Blaník, Brdy, Křivoklátsko, Kokořínsko–Máchův kraj a Český ráj, 1 biosférická rezervace a 11 geoparků, představujících potenciál pro přírodní poznávací CR; v budoucnu možné vyhlášení NP Křivoklátsko. Potenciál může být využit pouze v případě posouzení jednotlivých záměrů z hlediska vlivu na soustavu NATURA 2000. 4.11 Relativně malý počet lázní, a naopak značné množství hotelů a dalších podniků poskytujících služby typu wellness. 4.12 Značné předpoklady pro MICE turismus: selektivní (blízkost Prahy jako zdrojové oblasti návštěvníků i jako cíle mnoha účastníků MICE turismu) i realizační (existence potřebných zařízení splňujících kapacitní i kvalitativní nároky prakticky po celém území kraje, zejména hotelů vyšší kvality a kapacity, zámků zejména v soukromém vlastnictví).
5. Produkty cestovního ruchu	5.1 Produktová témata formulují jednak „zdola“ provozovatelé jednotlivých turistických cílů a další subjekty v CR, a jednak „shora“ SCCR na základě sběru informací a monitoringu vývoje CR. 5.2 Celokrajské produkty by měla mít odraz v každé turistické oblasti (např. produkt "Pustit k vodě" volně zastřešující jednotlivé formy CR spojené s vodními toky a vodními plochami, královská města a hrady). 5.3 Na celokrajské úrovni je však obecně rozpracováno málo produktů, často se jedná spíše o náměty či témata, na jejichž rozvoji a marketingu je nutno pracovat, včetně zajištění posouzení jejich vlivu na soustavu NATURA 2000

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 7: Shrnutí analýzy poptávky v cestovním ruchu ve Středočeském kraji

Hlavní problém/potřeba	Dílčí problémy/potřeby
1. Nenaplněný ekonomický potenciál CR v SK	1.1 SK je destinací jednodenních výletů a krátkodobých pobytů 1.2 Potřeba prodloužení pobytu návštěvníků v kraji 1.3 Závislost na výletnících a turistech z Prahy 1.4 Potřeba přilákání turistů ze zbytku ČR, kteří by v SK strávili více času 1.5 Relativně marginální význam zahraničních turistů 1.6 Přetrvávající dopady covidu z hlediska nižší návštěvnosti zahraničních turistů 1.7 Zahraniční turisté se ubytují v Praze a vyjíždějí do SK na jednodenní výlety 1.8 Potřeba více využít přítomnost zahraničních turistů v Praze 1.9 Nevyužitý potenciál wellness 1.10 Nevyužitý potenciál „bílých míst“
2. Nerovnoměrné rozložení návštěvnosti v území	2.1 Soustředění návštěvnosti do menšího množství lokalit (navzdory potenciálu území) 2.2 Overturismus na některých lokalitách 2.3 Potřeba řešení overturismu zvýšením kapacit infrastruktury, rozproštěním návštěvnosti v území a organizačními opatřeními 2.4 Potřeba regulace návštěvnosti a individuální automobilové, eventuálně cyklistické dopravy v některých přírodních lokalitách 2.5 Potřeba zpoplatnění návštěvnosti a využívání výnosů k opatřením ke zmírnění negativních dopadů na nejvíce navštěvovaných lokalitách 2.4 Existence „bílých míst“ ve smyslu návštěvníky nedoceněných oblastí a cílů 2.5 Potřeba vyšší nabídky a kvality infrastruktury a služeb CR na „bílých místech“ 2.6 Potřeba lepšího marketingu „bílých míst“ 2.5 Existence oblastí bez předpokladů pro poznávací CR a
3. Nerovnoměrné rozložení návštěvnosti v čase	3.1 SK je letní destinací 3.2 Nárazové přetěžování cílů 3.3 Přetěžování přírodně atraktivních lokalit o víkendech a svátcích a v letní sezóně 3.4 Potřeba rozproštění návštěvnosti nejvíce zatížených lokalit v čase

Zdroj: vlastní zpracování

2.5 ANALÝZA SWOT

Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
- Vytvořená struktura destinačního řízení v kraji, podporované metodicky i finančně Středočeským krajem - Fungující horizontální spolupráce mezi oblastními DMO - Pozvolna se ustavující a vymezující vertikální spolupráce mezi SCCR a oblastními DMO - Aktuálně odborně silná SCCR pokrývající komplexně marketing i rozvoj CR - Dotační programy SK, pokrývající důležitá témata související s CR - Velmi pestrá skladba nabídky v CR umožňující realizaci v zásadě jakýchkoli témat a produktů CR - Existence několika TOP atraktivit celostátního až mezinárodního významu - Značná možnost SK ovlivňovat rozvoj CR (množství krajských příspěvkových organizací – již nyní SCCR, potenciálně i krajská muzea a galerie) - Samostatná iniciativa podnikatelů v řadě oblastí (marketing, spolupráce, informovanost), přítomnost „velkých podniků“ provozujících velmi navštěvované turistické cíle	- Většina DMO dosud není etablovaná ve svých regionech a nemá navázanou spolupráci s aktéry v území - Prozatím spíše omezený zájem aktérů v území (města, MAS) o podporu cestovního ruchu - Omezená spolupráce v destinačním řízení napříč krajskými hranicemi tam, kde DMO leží uvnitř kraje - Personální poddimenzovanost většiny DMO - Chybějící či nedostupné poradenství pro malé či nové subjekty (malé obce, podnikatelé, lokální DMO, TIC aj.) v oblasti dotační podpory, právních či metodických záležitostí - Obecně nízká kvalita a kvalifikovanost pracovníků ve službách (přitom mnohdy služby velmi drahé) - Mnohde nevhodně vymezené hranice turistických oblastí neodpovídající reálnému fungování CR - Administrativní rozdělení Prahy a Středočeského kraje - Značné infrastrukturní deficity (cykloturistika, vodní plavba, parkoviště aj.) - Řada lokalit s přetrvávající pozicí „levné destinace“ - Množství služeb (např. muzea provozovaná veřejnými institucemi) často velmi levných, vyhýbajících se přiměřené komercializaci - Výrazná převaha jednodenních návštěvníků - Výrazná diferenciaci v rozsahu nabídky jednotlivých turistických oblastí - Lokality vykazující nedostatečné ubytovací kapacity z důvodu postupně rozvíjejícího se CR v lokalitě, anebo vlivem velké poptávky	- Vnější zdroje pro posílení destinačního managementu - Dotační příležitosti ESIF a Národního programu podpory CR v regionech - Zvyšování kvalifikace pracovníků v CR (díky průběžné profesní přípravě, jazykovému vzdělávání) a povědomí o přínosech cestovního ruchu v jiných oblastech (např. obce, podnikatelé) - Rozvíjející se spolupráce s Hl. m. Prahou i s Prague City Tourism a LVH na tvorbě společné značky a vzájemné propagace v TIC - Rozvoj mezikrajské spolupráce v oblasti destinačního managementu a marketingu na úrovni kraje i jednotlivých oblastních DMO - Postupné oživení příjezdového CR po pandemických omezeních - Podpora rozvoje merchandisingu v turistických cílech (autenticita předmětů) a výroby prodejního zboží a knih s lokální tematikou - Propad CR během pandemie vytvářející v dlouhodobém měřítku tlak na růst kvality služeb a transformaci odvětví - Realizace státních investic do infrastruktury vodní plavby - Spuštění systému eTurista vedoucí ke snížení administrativní zátěže podnikatelů v CR, a nastavení výběru ubytovacích poplatků a jejich distribuci do veřejných rozpočtů zákonem - Vyšší vzájemná informovanost a sdílení příkladů dobré praxe mezi aktéry v oblasti investičních projektů, integrace aktivit, marketingových kampaní, informovanosti o dotačních příležitostech apod. - Podpora budování návštěvnických center a prodejen v rámci muzeí a TIC a s tím spojený zvýšený příjem z tržeb	- Pro podporu CR z ESIF v období 2021+ relativně omezená absorpční kapacita - Časová diskontinuita podpory CR z ESIF, snižující motivaci subjektů připravovat projekty - Existence a sílení šedé ekonomiky v CR (mj. přetrvávání platby v hotovosti) - Další snížení dostupnosti a kvality pracovních sil v CR vlivem situace na trhu práce - Přehnaná očekávání ohledně dosahu středně a méně významných turistických cílů - Nízké povědomí o významu destinační spolupráce, přehnané očekávání "okamžitého efektu" - Vliv čtyřletých volebních cyklů na místní a krajské úrovni na kontinuitu politiky CR - Nepřipravenost mnohých lokalit pro případný růst návštěvnosti - Konfliktnost některých infrastrukturních záměrů CR pro místní obyvatele - Nesoulad mezi státními investicemi do vodní plavby a výběrem poplatků za využití daného místa, omezující využitelnost investice - Mentální bariéra mezi privátními, samosprávnými a státními subjekty v CR - Dlouhodobé tříštění zdrojů (snaha propagovat malá témata a malé lokality, nivelizovat potenciál CR) - Marketing z národní úrovně leckdy obtížně adaptovatelný na regionální témata - Fixace kraje v pozici „množství lokalit pro jednodenní výlety“ - Dlouhodobá nekonceptní a nesystematická podpora CR ze strany státu vč. absence zákona o CR - Klesající kupní síla (návštěvníků kraje) - Geopolitická a globální rizika (pandemie, inflace, válka na Ukrajině)

3 NÁVRHOVÁ ČÁST

3.1 ÚVOD

Struktura návrhové části

Strategická vize byla formulována po dohodě se zadavatelem. Na vizi navazují cíle, které umožňují najít adekvátní řešení. Pro potřeby Programu byly formulovány cíle ve dvoustupňové hierarchii:

- obecné cíle (měřené pomocí indikátorů dopadu),
- specifické cíle (měřené pomocí indikátorů výsledku).

Každý cíl byl navržen ve formě jedné věty. Pro určitou standardizaci hodnocení plnění strategie byl zaveden systém monitorovacích ukazatelů (indikátorů), případně milníků. Vývoj hodnot a plnění části indikátorů bude sledováno každoročně (tj. 7x za období realizace Programu), u části indikátorů pak po 4 a 7 letech realizace Programu (tj. 2x za období realizace Programu). Pro každý indikátor či milník bylo v Programu stanoveno:

- Název indikátoru/milníku
- Příslušnost k opatření/prioritě
- Jednotka měření
- Frekvence zjišťování (každoročně, tj. 7x, nebo 2x za sledované období)
- Cílová hodnota
- Datové zdroje a způsob měření

Splnění zvolených cílů je podmíněno realizací řady aktivit. Jejich formulace byla provedena opět ve dvou až třech úrovních:

- rozvojové priority (naplňující globální cíle),
- rozvojová opatření (naplňující specifické cíle),
- (aktivity a intervence naplňující opatření a intervence).

Priority jsou definovány jako tematické okruhy, které jsou pro další rozvoj cestovního ruchu zvláště důležité. Ke každé z definovaných priorit bylo navrženo několik opatření, která představují soubory konkrétních aktivit a projektových záměrů. Strategický princip rozhodování předpokládá, že opatření nemohou postihnout veškerou problematiku, témata a okruhy možných intervencí Středočeského kraje ani dalších subjektů. Tento přístup souvisí také s žádoucí koncentrací finančních a lidských zdrojů na řešení vybraných problémů a témat oproti nežádoucí plošné distribuci zdrojů.

Popis všech opatření je zpracován v jednotné struktuře, která obsahuje následující body:

- název opatření,
- cíl opatření (tj. specifický cíl),
- ukazatele pro monitoring plnění opatření (viz předchozí podkapitola nabídky),
- aktivity a intervence naplňující opatření,
- předpoklady a rizika,

- nositel opatření a participující subjekty,
- orientační finanční náročnost a možné finanční zdroje.

Řešení všech opatření je plánováno v souladu s požadavky k ochraně přírody a krajiny, specificky k ochraně lokalit soustavy NATURA 2000. Žádné opatření uvedené v tomto dokumentu nebude aplikováno bez toho, aby samostatně nebo v rámci jiné koncepce nebyl posouzen vliv opatření nebo záměru na soustavu NATURA 2000.

Vazba na státní politiku a koncepci CR

Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2030, zpracovaná v roce 2021 Ministerstvem pro místní rozvoj, definuje směr a priority státní politiky rozvoje CR. Program rozvoje cestovního ruchu Středočeského kraje 2024–2030 definuje směr a priority krajské politiky rozvoje cestovního ruchu a na státní Strategii navazuje jak organizačně, tak věcně.

Z hlediska organizačního rozpracovává krajský Program územní dimenzi implementačního schématu státní Strategie (viz její kapitola 5.1.4) tím, že definuje subjekty a jim příslušející okruhy činností a intervencí a rovněž systém financování pro krajskou úroveň (Středočeský kraj, resp. KÚSK, a SCCR) a rámcově (tak, jak to umožňuje role Středočeského kraje jako podporovatele, příp. i spoluzakladatele oblastních DMO) také pro úroveň turistických oblastí.

Státní politika cestovního ruchu, vyjádřená Strategií rozvoje CR České republiky 2021–2030, je po věcné stránce vytčena 5 prioritními okruhy. Každý z nich je rozpracován do několika opatření (viz kapitola 4 státní Strategie), jak ukazuje následující tabulka.

Tabulka 8: Priority a opatření Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2030

Prioritní okruh	Opatření
1. Systém řízení a podpory cestovního ruchu	1.1 Rozvoj systému řízení CR 1.2 Zavedení vícezdrojového systému financování CR 1.3 Zajištění bezpečnosti návštěvníků v regionech 1.4 Spolupráce a koordinace rozvoje CR 1.5 Podpora rovných podmínek podnikání a zaměstnávání v CR, ochrana spotřebitele 1.6 Management a koordinace CR v krizových situacích
2. Inovativní nabídka a zážitky	2.1 Podpora budování a modernizace infrastruktury CR 2.2 Zachování potenciálu kulturního, technického a přírodního dědictví, kulturní krajiny a využití kulturních a kreativních průmyslů v CR 2.3 Kontinuální rozvoj systému kvality služeb 2.4 Prevence a zmírnění dopadů CR na životní prostředí, přírodu a místní obyvatele
3. Poptávka / Návštěvníci	3.1 Podpora integrovaného systému marketingové komunikace pro domácí CR 3.2 Podpora integrovaného systému marketingové komunikace pro příjezdový CR
4. Výzkum, vývoj, monitoring, informace	4.1 Nastavení systému sběru statistických dat a realizace výzkumů v CR 4.2 Využívání SMART řešení při sdílení dat, informací a příkladů dobré praxe
5. Lidé	5.1 Systém vzdělávání v oblasti CR postavený na úzké spolupráci a komunikaci poskytovatelů služeb a vzdělávacích institucí 5.2 Podpora uplatnění v CR – systém rekvalifikací a dalšího vzdělávání

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2030, MMR

Program rozvoje CR ve Středočeském kraji 2024–2030 přímo navazuje na opatření prioritních okruhů 1, 2, 3 a 4 státní Strategie. Naopak prioritní okruh 5, který je navázán na státní politiku v oblasti školství, vzdělávání a trhu práce, nemá v Programu přímou odezvu, protože je téma rozpracováno v samostatné Strategii rozvoje sítě škol a školských zařízení zřizovaných Středočeským krajem a jejich vzdělávací nabídky do roku 2030+.

Prioritní okruh 1 státní Strategie definuje systém řízení rozvoje cestovního ruchu v Česku a v Programu je pro krajskou úroveň dále specifikován v opatřeních 1.2 (destinační řízení) a 1.3 (financování), částečně také 1.4 (spolupráce napříč krajskými hranicemi). Oba dokumenty jsou v tomto případě důsledně provázané a respektují víceúrovňový systém destinačního řízení a jeho certifikace a financování v Česku. Pro nastavení systému sběru a sdílení dat a realizaci výzkumů v CR vymezuje státní Strategie samostatný prioritní okruh 4, který pro státní úroveň definuje samotný proces zajištění, správy a poskytování dat. V krajském Programu je opatření 1.1 založeno primárně na vytvoření krajského systému využití a zpracování dat, zajištěných však především právě na celostátní úrovni.

Ve státní Strategii jsou definována opatření pro rozvoj nabídky, tj. služeb a infrastruktury CR, a to i s ohledem na udržitelnost CR, v prioritním okruhu 2. Pro krajskou úroveň zpřesňují rozvoj nabídky CR opatření 3.1–3.4, a to především konkretizací jednotlivých typů služeb, lokalit a infrastruktury pro území Středočeského kraje.

Marketing v domácím a příjezdovém cestovním ruchu je ve státní Strategii navržen opatřeními prioritního okruhu 3. Krajský Program oproti tomu shledává (i s ohledem na to, že pracuje jak s krajskou, tak s oblastní úrovní) jako zásadní marketing a budování značky Střední Čechy (opatření 2.1) a marketing produktů (opatření 2.2) s tím, že obě opatření cílí na domácí i zahraniční návštěvníky.

3.2 VIZE

Středočeský kraj se v návrhovém horizontu Programu stane:

- regionem s organizačně, finančně a personálně zajištěným a stabilním destinačním řízením na krajské i oblastní úrovni, provázaným na aktivity podnikatelů, činnost regionální a místní samosprávy, neziskových organizací a dalších aktérů cestovního ruchu;
- regionem se zapojením podnikatelů, neziskových organizací i samospráv do rozvoje cestovního ruchu jako celku i do realizace jednotlivých produktů, a to zejména prostřednictvím SCCR a oblastních DMO;
- regionem s infrastrukturou vybudovanou a připravenou pro potřeby cestovního ruchu;
- regionem, v němž se cestovní ruch rozvíjí s ohledem na místní přírodní, kulturní a sociální prostředí a na udržitelnost samotného odvětví cestovního ruchu;
- regionem rozvíjejícím značku Střední Čechy a účinně realizujícím destinační marketing.

3.3 CÍLE, MILNÍKY A INDIKÁTORY

Následující tabulka ukazuje přehled cílů Programu.

Tabulka 9: Cíle Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2024–2030

Obecný cíl	Specifický cíl
1. Zajistit a posílit účinnou organizační a finanční podporu pro rozvoj cestovního ruchu	1.1 Zlepšit řízení rozvoje cestovního ruchu na základě spolehlivé datové základny 1.2 Personálně a organizačně stabilizovat a posílit destinační řízení na krajské a oblastní úrovni 1.3 Finančně stabilizovat destinační řízení a zvýšit jeho soběstačnost, zkvalitnit a rozšířit nekomerční část nabídky cestovního ruchu v destinacích 1.4 Propojit řízení rozvoje cestovního ruchu mezi Středočeským krajem a Prahou a mezi turistickými oblastmi v kraji a sousedními turistickými oblastmi v jiných krajích
2. Zabezpečit efektivní marketing cestovního ruchu	2.1 Zajistit maximální účinnost marketingových aktivit různých subjektů, zamezit tříštění zdrojů v oblasti marketingu 2.2 Vytvořit a rozpracovat komplexní nabídku pro návštěvníky Středočeského kraje prostřednictvím uceleného produktového portfolia cestovního ruchu kraje a jednotlivých turistických oblastí s ohledem na ochranu a šetrné využívání přírodního, kulturního a sociálního prostředí
3. Zajistit infrastrukturu a dopravní obslužnost pro rozvoj cestovního ruchu	3.1 Zajistit nezbytnou infrastrukturu pro potřeby rozvoje cestovního ruchu 3.2 Zvýšit podíl turistů a výletníků využívajících veřejnou dopravu 3.3 Usměrnit návštěvnost senzitivních území a minimalizovat negativní důsledky cestovního ruchu 3.4 Zlepšit úroveň dopravní infrastruktury a komerčních služeb pro potřeby cestovního ruchu

Vlastní stanovení cílů nemá na soustavu Natura 2000 vliv.

Pro hodnocení vlivu všech cílů a opatření na soustavu chráněných území NATURA 2000 k jejich dosažení platí **zvláštní postup**. V průběhu zpracování jednotlivých programů a opatření bude vždy z naší strany zpracován posudek ohledně míry významnosti vlivu daného opatření na lokality soustavy Natura 2000. K posudku bude zároveň vyžádáno stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody (Krajský úřad nebo AOPK ČR).

Pokud v rámci všech plánovaných opatření vznikne konkrétní dokument, podle kterého se následně bude postupovat, bude obsahovat samostatnou kapitolu výslovně zaměřenou na vyhodnocení vlivu plánovaných opatření na soustavu chráněných území Natura 2000.

Pokud nebude na obecné úrovni takový dokument zpracován, bude posouzení zahrnovat každý jednotlivý záměr (např. návrh na konkrétní budování dopravní infrastruktury).

Bez celkového vyhodnocení vlivu plánovaných opatření na soustavu chráněných území Natura 2000 nebudou jednotlivé záměry realizovány. Realizovat se budou pouze ty záměry, kdy na základě posouzení orgánu ochrany přírody:

- bude významný negativní vliv buď úplně vyloučen,
- nebo bude možno vydat souhlas dle § 45g zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Opatření prioritní oblasti 3., které se týkají cyklistické infrastruktury je zcela v souladu s **Koncepcí rozvoje cyklistiky ve Středočeském kraji na období 2024–2030**, která prochází posouzením dopadů na životní prostředí SEA. Bez něj se nebudou realizovat kroky, které souvisí s tímto opatřením.

Následující tabulka obsahuje monitorovací indikátory pro ověření plnění cílů Programu.

Tabulka 10: Monitorovací indikátory Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2024–2030

Název indikátoru	Prior./ opatř.	Frekv.	Jednotka	Výchozí hodnota	Datové zdroje a způsob měření
Celkové příjmy oblastních DMO	1	7x	Kč	31,4 mil. (2022)	evidence SCCR a oblastních DMO
Počet partnerských obcí zapojených do oblastního destinačního řízení	1	7x	počet	387 (2023)	evidence oblastních DMO
Vývoj návštěvnosti Středočeského kraje	1, 2, 3	2x	počet přenocování ve SK kraji dle dat mob. operátorů	5,662 mil. (06–10/ 2022)	data mobilních operátorů
Vývoj návštěvnosti Středočeského kraje v kontextu celého Česka	1, 2, 3	7x	podíl počtu přenoc. v HUZ ve SK kraji a v Česku (%)	5,5 % (2022)	ČSÚ
Počet zpracovaných zpráv o vývoji CR	1.1	7x	zpráva	0 (2022)	evidence KÚSK
Počet datových zdrojů využívaných při monitoringu	1.1	7x	počet	2 (2023)	evidence KÚSK
Počet pracovníků oblastních DMO	1.2	7x	počet	24 (2023)	evidence oblastních DMO
Ustavené destinační řízení na Rakovnicku – počet členů a partnerů oblastního destinačního managementu z turistické oblasti Rakovnicko	1.2	2x	členové a partneři	0 (2023)	členská základna a partneři oblastních DMO
Objem finančních prostředků Středočeského kraje vynaložených na podporu SCCR a oblastních DMO	1.3	7x	Kč	5 770 000 Kč dotace DMO (2022) 740 000 Kč členský příspěvek DMO (2022) 44,42 mil. Kč příspěvek SCCR (2023)	evidence KÚSK

Název indikátoru	Prior./ opatř.	Frekv.	Jednotka	Výchozí hodnota	Datové zdroje a způsob měření
Objem finančních prostředků Středočeského kraje vynaložených na krajské dotační programy v oblasti CR (Středočeský fond na podporu cestovního ruchu)	1.3	7x	Kč	infrastr. (2023) 10 mil. Kč akce (2023) 10,25 mil. Kč TIC (2023) 3,16 mil. Kč	evidence KÚSK
Počet nových společných projektů Prahy a Středočeského kraje v oblasti CR	1.4	2x	projekt	0 (2023)	evidence KÚSK
Počet investorů v odvětví cestovního ruchu získaných díky činnosti Středočeského kraje a SIC	1.4	2x	počet	0 (2023)	evidence KÚSK/SIC
Počet společných projektů s externími subjekty (např. NPÚ, AOPK ČR a dalšími státními organizacemi, KČT a geoparky na území Středočeského kraje)	1.4	2x	projekt	0 (2023)	evidence KÚSK
Aktualizovaný/nový strategický marketingový dokument	2.1	2x	dokument	0 (2023)	SCCR
Každoročně vytvořené a vyhodnocené marketingové plány	2.1	7x	plán	0 (2023)	SCCR
Počet setkání s oblastními DMO, partnery a dalšími subjekty CR	2.1	7x	setkání	8 (2023)	evidence SCCR
Návštěvnost vybraných komunikačních kanálů SCCR (FB profil, Youtube, Instagram, webové stránky)	2.1	7x	bude doplněno	web 145 079 (2022) Facebook: 27,6 mil. (2022) Instagram: 5,1 mil. (2022) Youtube: 6 181 (2022)	SCCR
Web organizace SCCR v jazykové mutaci pro zahraniční trh	2.1	2x	webová stránka	0 (2023)	SCCR
Sada krajských produktů cestovního ruchu se základními marketingovými nástroji	2.2	2x	produkt	0 (2023)	SCCR
Sada produktů cestovního ruchu pro každou turistickou oblast včetně funkčních marketingových nástrojů pro každý takový produkt	2.2	2x	produkt	0 (2023)	SCCR a oblastní DMO
Počet předaných záznamů o turistických cílech do databáze agentury CzechTourism	2.2	7x	záznam	0 (2023)	SCCR a oblastní DMO

Název indikátoru	Prior./ opatř.	Frekv.	Jednotka	Výchozí hodnota	Datové zdroje a způsob měření
Délka nově vybudovaných cyklostezek (vyhrazených komunikací pro cyklisty)	3.1	2x	km	0 (2023)	evidence KÚSK
Délka nově vyznačených pěších TZT	3.1	2x	km	0 (2023)	šetření KÚSK
Počet nově vzniklých parkovacích míst využitelných pro potřeby CR s podporou SK	3.1	2x	parkovací místo	0 (2023)	evidence KÚSK
Počet nově vybudovaných autobusových zastávek pro potřeby cestovního ruchu	3.2	2x	zastávka	0 (2023)	evidence KÚSK
Délka nově vyznačených / přeložených pěších tras v CHKO Brdy	3.3	2x	km	0 (2023)	evidence KÚSK
Přepravní výkony linek kyvadlové turistické dopravy ve velkoplošných ZCHÚ	3.3	7x	průměrný počet cestujících / linku / den	0 (2023)	evidence KÚSK
Počet stellplatzů vybudovaných s podporou SK	3.4	7x	místo	0 (2023)	evidence KÚSK

Pozn.: Frekvence sledování indikátoru je nastavena buď každoročně (7x), nebo ke konci let 2027 a 2030 (2x).

3.4 PRIORITY A OPATŘENÍ

Jednotlivé cíle naplňují 3 prioritní oblasti. Každá z nich se skládá ze sady několika opatření. Následující tabulka ukazuje přehled prioritních oblastí a opatření.

Tabulka 11: Přehled prioritních oblastí a opatření

Prioritní oblast	Opatření
1. Spolupráce, organizace a finanční podpora rozvoje cestovního ruchu	1.1 Zavedení pravidelného monitoringu a práce s daty 1.2 Posílení destinačního řízení a spolupráce 1.3 Finanční podpora rozvoje cestovního ruchu ze strany Středočeského kraje 1.4 Rozšíření spolupráce s Prahou a dalšími subjekty v oblasti rozvoje cestovního ruchu
2. Efektivní marketing cestovního ruchu	2.1 Koordinace marketingu 2.2 Marketing produktů a značek
3. Rozvoj infrastruktury a dopravní obsluhy pro cestovní ruch	3.1 Rozvoj základní veřejné infrastruktury pro potřeby cestovního ruchu 3.2 Rozvoj nabídky veřejné dopravy pro účely cestovního ruchu 3.3 Usměrnění cestovního ruchu v chráněných územích a v přetížených lokalitách 3.4 Rozvoj dopravní infrastruktury a komerční infrastruktury CR

Následuje podrobný popis jednotlivých opatření. Kurzívou jsou uvedeny aktivity, jejichž nositelem je jiný subjekt než Středočeský kraj nebo jím založené, zřizované či finančně podporované subjekty.

3.4.1 PRIORITA 1: SPOLUPRÁCE, ORGANIZACE A FINANČNÍ PODPORA ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

Opatření 1.1 Zavedení pravidelného monitoringu a práce s daty

Cíl	Zlepšit řízení rozvoje cestovního ruchu na základě spolehlivé datové základny
Ukazatele pro monitoring	- Každoroční zpráva o vývoji cestovního ruchu - Počet datových zdrojů využívaných při monitoringu
Aktivity a intervence	- Každoročně shromáždění dat o vývoji cestovního ruchu: data o počtu a skladbě HUZ (mezikrajsky+SK+oblasti), data o návštěvnosti HUZ a její skladbě (mezikrajsky+SK+oblasti), návštěvnost turistických cílů, turistická doprava (linky+vytíženost), návštěvnosti TIC, šetření o vývojových trendech návštěvnosti mezi příspěvkovými organizacemi v oblasti kultury, vývoj produktové nabídky destinací, data mobilních operátorů a poskytovatelů platebních karet (případné využití získání dat shromážděných centrálními orgány státní správy), databáze turistických cílů spravovaná SCCR (viz opatření 2.2); shromáždění dat o vývoji cestovního ruchu s delší než roční (např. čtyřletou) časovou periodou: dotazníkové šetření obyvatel a návštěvníků (SK+oblasti), automatické sčítače návštěvníků CHKO (případně data ze sčítačů v terénu provozovaných jinými subjekty) - Zdroje dat veřejně dostupné: ČSÚ, Tourdata, Asociace TIC, NPÚ, příspěvkové organizace kraje, AOPK ČR, dotazy u SCCR a oblastních DMO (produktová nabídka) - Data, která je třeba zakoupit: dotazníkové šetření návštěvníků - Příprava databáze pro shromažďování dat a sestavení časových řad, každoroční plnění databáze údaji - Každoroční zpráva o vývoji CR na území Středočeského kraje za celý kalendářní rok (zejména návštěvnost oblastí a lokalit, její skladba, ekonomické přínosy CR dle satelitního účtu CR, kapacity infrastruktury CR, turistická doprava, produktová nabídka destinací; vše také v časových řadách); každé 4 roky podrobnější zpráva využívající širší datovou základnu (navíc zejména šetření mezi návštěvníky) - Zpráva zpracována do května následujícího roku (tak, aby zahrnovala data za celý kalendářní rok) - Zveřejnění zprávy o vývoji CR na webu kraje, přímé zaslání zprávy aktérům (příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury, oblastní DMO, Asociace TIC, AOPK ČR, NPÚ, další subjekty dle zájmu)
Předpoklady a rizika	- Nesnadná kompatibilita jednotlivých datových sad (částečně řešitelné kvalifikovanými odhady, práci s expertně stanovenými poměry jednodenních a vícedenních návštěvníků) - Nedostupnost dat (lze eliminovat včasným oslovením, dlouhodobou spoluprací s poskytovateli dat, nabídkou poskytnutí každoroční zprávy poskytovateli dat)
Nositel a participující subjekty	- Nositel: SCCR - Participující subjekty: KÚSK, odbor kultury a památkové péče; KÚSK, odbor veřejné mobility; Asociace TIC; Národní památkový ústav; AOPK ČR; příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury; oblastní DMO
Finanční náročnost a možné zdroje	- Pořízení dat: cca každý čtvrtý rok cca 0,6–1 mil. Kč (realizace šetření mezi návštěvníky) a 1,5–2 mil. Kč (data mobilních operátorů), zbývající roky v rámci nákladů SCCR - Zpracování zprávy: vlastními zdroji SCCR nebo nákup služeb cca 100 tis. Kč ročně - Bez možností financování z vnějších zdrojů

Opatření 1.2 Posílení destinačního řízení a spolupráce

Cíl	Personálně a organizačně stabilizovat a posílit destinační řízení na krajské a oblastní úrovni
Ukazatele pro monitoring	- Počet pracovníků oblastních DMO - Ustavené destinační řízení na Rakovnicku – počet členů a partnerů oblastního destinačního managementu z turistické oblasti Rakovnicko
Aktivity a intervence	- Koordinace rozvoje produktů, které zjevně přesahují přes hranice turistických oblastí v rámci kraje nebo i mimo něj, buď funkční spoluprací příslušných oblastních DMO, nebo výběrem jedné oblastní DMO jako koordinátora produktu, např. v případě: - vodní plavby na Labi (Kutnohorsko a Kolínsko, Pojizeří a Polabí, Mělnicko a Kokořínsko), - vodní plavby na Vltavě (Brdy a Podbrdsko, Toulava, Posázaví, Kladensko a Slánsko, Mělnicko a Kokořínsko), - Labská cyklostezka (Kutnohorsko a Kolínsko, Pojizeří a Polabí, Mělnicko a Kokořínsko), cyklostezka Greenway Jizera, - vodácké turistiky na Berounce, Sázavě a Jizeře, - dálkové pěší trasy. - Koordinace při tvorbě nabídky mezi oblastními DMO napříč krajskými hranicemi (např. Brdy a Podbrdsko – Pobrdí, Máchův kraj) - Výhledově úprava územní působnosti DMO, avšak pouze v případě, že k tomu bude vůle regionálních aktérů CR nebo že to bude nutné z důvodu legislativních požadavků (zákon o cestovním ruchu) - Realizace aktivit oblastních DMO a SCCR dle Národního systému kategorizace a certifikace DMO se stanovením rozhraní jejich působnosti a agendy jejich vzájemné spolupráce, podmiňující také finanční podporu oblastních DMO Středočeským krajem: - SCCR: metodická podpora oblastních DMO, marketing celokrajských produktů (např. Střední Čechy královské), marketing značky Střední Čechy, marketing Středočeského kraje v zahraničí, spolupráce a partnerství se subjekty reprezentujícími Prahu (zejména Hl. m. Praha, Prague City Tourism, Letiště Václava Havla) - oblastní DMO: marketing oblastních produktů, spolupráce se sousedními oblastními DMO mimo Středočeský kraj, 3K platforma - Iniciace ustavení oblastního destinačního řízení na Rakovnicku, optimálně rozšířením územní působnosti a členské základny některé ze stávajících oblastních DMO (Berounsko, Kladensko a Slánsko nebo Dolní Poohří v Ústeckém kraji či Postřelí v Plzeňském kraji) s případnou úpravou jejího názvu a s využitím značky Rakovnicko v marketingu - Aktivní zapojení sítě krajských příspěvkových organizací v oblasti kultury (muzea, galerie) pro účinnější prohloubení vertikální i horizontální spolupráce v destinačním řízení v jednotlivých turistických oblastech (možnost zahrnutí této podmínky do systému financování příspěvkových organizací) - Vymezení role spolku Střední Čechy, z.s. (členy jsou Středočeský kraj a okresní města) – „oponentní orgán“ pro KÚSK i SCCR, generátor vizí a námětů, motivátor pro starosty velkých měst, aby byla lídry rozvoje CR v regionu, možná organizátor konferencí, seminářů apod. - Stanovení doporučené optimální cílové finanční a personální kapacity oblastních DMO, k níž budou směřovat také podpůrné aktivity Středočeského kraje (metodická a finanční podpora) – minimální počet je 3–5 úvazků, které pokrývají zejména následující činnosti:

	• Sdružování a propojování regionálních aktérů CR, budování regionálního partnerství, realizace aktivit destinačního managementu na základě dohody mezi aktéry • Spolupráce se sousedními turistickými oblastmi, mj. při realizaci produktů a témat přesahujících hranice turistických oblastí • Aktivní získávání partnerů destinačního managementu, vč. subjektů přispívajících na činnost DMO finančně • Analytická činnost v území • Správa a řízení destinačního fondu nebo podobného nástroje sdružování finančních prostředků • Budování povědomí o turistické oblasti a marketingové značky turistické oblasti • Realizace marketingových kampaní, tvorba a realizace regionálních produktů • Identifikace potřebných infrastrukturních projektů a jejich přiměřené prosazování ve vztahu k odpovědným investorům • Iniciace budování/značení/oprav turistických cest (turistické značené trasy, naučné stezky, cyklotrasy, trasy říční plavby apod.) • Zajištění/monitoring managementu kvality a související edukace aktérů na území turistické oblasti (např. regionální certifikace služeb, monitoring údržby vegetace podél cyklotras a další infrastruktury CR apod.) • Osvěta a vzdělávání aktérů v území v oblasti cestovního ruchu (např. realizace seminářů, workshopů apod.) • Administrativa, účetnictví, veřejné zakázky
Předpoklady a rizika	• Nedostatek finančních prostředků na potřebné personální pokrytí destinačního řízení – lze částečně eliminovat rozvojem spolupráce s významnými regionálními aktéry (města a obce, podnikatelé) a iniciativou destinačních organizací v oblasti vlastní hospodářské činnosti, uplatněním částečného principu zásluhovosti/motivačního systému při podpoře destinačního řízení ze strany Středočeského kraje
Nositel a participující subjekty	• Nositel: SCCR • Participující subjekty: KÚSK, odbor kultury a památkové péče; oblastní DMO; příspěvkové organizace SK kraje v oblasti kultury, Klub českých turistů
Finanční náročnost a možné zdroje	• Náklady viz opatření 1.3 • Bez možností financování z vnějších zdrojů

Opatření 1.3 Finanční podpora rozvoje cestovního ruchu ze strany Středočeského kraje

Cíl	Finančně stabilizovat destinační řízení a zvýšit jeho soběstačnost, zkvalitnit a rozšířit nekomerční část nabídky cestovního ruchu v destinacích
Ukazatele pro monitoring	• Objem finančních prostředků Středočeského kraje vynaložených na podporu SCCR a oblastí DMO • Objem finančních prostředků Středočeského kraje vynaložených na krajské dotační programy v oblasti CR (Středočeský fond na podporu cestovního ruchu)
Aktivity a intervence	• Modifikace způsobu financování oblastních DMO: výše finančního příspěvku rozdělená na fixní (zabezpečení základní personální a provozní životaschopnosti) a motivační ve výši vztažené k příspěvkům oblastní DMO od podnikatelů, dalších členů či partnerů, příjmům z vlastní hospodářské činnosti a nabízených služeb • Realizace Programu pro poskytování dotací na podporu rozvoje destinačních managementů v souladu s cíli Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2024–2030 • Doporučení pro oblastní DMO k založení nástrojů („destinačních fondů“) sdružujících finanční prostředky na marketing od partnerů, kteří mají ve svých smlouvách s DMO specifikován rozsah plnění odpovídající jejich příspěvku • Metodická podpora oblastních DMO pro získání vnějších finančních prostředků z ESIF, od nadací apod. (semináře, distribuce informací, spolupráce s Regionální dotační kanceláří SK kraje) • Realizace dotačních programů Středočeského fondu podpory cestovního ruchu – aktuálně se jedná o: • Program pro poskytování dotací na podporu TIC Středočeského kraje • Program na podporu rozvoje doprovodné infrastruktury CR • Program pro poskytování dotace na podporu významných kulturních, společenských a sportovních akcí přispívajících k rozvoji cestovního ruchu • Vyhlášení nového programu Středočeského kraje na podporu geoparků • Financování investičních akcí příspěvkových organizací Středočeského kraje, zřizovaných v oblasti kultury v návaznosti na koncepci rozvoje expozic a koncepci revitalizace návštěvnických zázemí ve veřejně přístupných objektech • Dlouhodobé poskytování příspěvku KČT na údržbu značených TZT • Identifikace potřebných dalších podpůrných analytických a koncepčních dokumentů nebo šetření pro vybrané segmenty cestovního ruchu Středočeskou centrálou cestovního ruchu a jednotlivými oblastními DMO, např.: • Vytvoření koncepce rozvoje expozic a koncepce rozvoje návštěvnického zázemí v objektech příspěvkových organizací Středočeského kraje v oblasti kultury • Pasport TZT identifikující jejich deficit a potřeby proznačení dalších TZT k novým turistickým cílům apod. • Pasport turistických cílů v turistické oblasti
Předpoklady a rizika	• Nízký zájem žadatelů o dotační programy a nízké povědomí žadatelů o programech – lze eliminovat důslednou informační kampaní prostřednictvím komunikačních kanálů Středočeského kraje, SCCR a oblastních DMO, v případě obcí i adresným zasláním informací • Přečerpání motivační složky Programu pro poskytování dotací na podporu rozvoje destinačních managementů – lze řešit „zastropováním“ této motivační složky, příp. dodatečným navýšením alokace
Nositel a participující subjekty	• Nositel: KÚSK, odbor kultury a památkové péče • Participující subjekty: KÚSK; SCCR; oblastní DMO; Regionální dotační kancelář Středočeského kraje; příjemci dotačních programů; příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury

Finanční
náročnost a
možné zdroje

- Roční náklady na dotační programy v řádu desítek milionů Kč ročně

Opatření 1.4 Rozšíření spolupráce s Prahou a dalšími subjekty v oblasti rozvoje cestovního ruchu

Cíl	Propojit řízení rozvoje a nabídku cestovního ruchu mezi Středočeským krajem a Prahou a mezi turistickými oblastmi v kraji se sousedními turistickými oblastmi v jiných krajích
Ukazatele pro monitoring	- Počet nových společných projektů Prahy a Středočeského kraje v oblasti CR - Poměr počtu návštěvníků Středočeského kraje a počtu návštěvníků Česka - Počet investorů v odvětví cestovního ruchu získaných díky činnosti Středočeského kraje a SIC - Počet společných projektů s externími subjekty (např. NPÚ, AOPK ČR a dalšími státními organizacemi, KČT a geoparky na území Středočeského kraje)
Aktivita a intervence	- Definice spolupráce (procesy, marketing, řízení) s Hl. m. Prahou, například: - praktické naplnění uzavřeného memoranda mezi Prague City Tourism a SCCR, - rozšíření spolupráce mezi Letištěm Václava Havla, Hl. m. Prahou a SK, - marketingová linka "out of city" - nabídka celodenních nebo ideálně vícedenních programů, výletů či turistických cílů mimo velkoměsto (viz též opatření 2.1 a 2.2), - uživatelsky přívětivější integrace veřejné dopravy v rámci PID směrem k návštěvníkům Prahy a Středočeského kraje (viz též opatření 3.2). - Společné stánky na veletrzích CR a dalších marketingových nástrojích cílících především na zahraniční návštěvníky s agenturou CzechTourism - Vzájemná informovanost a edukace mezi aktéry CR v jednotlivých turistických oblastech (obce, podnikatelé, muzea vč. příspěvkových organizací SK apod.) ve vztahu ke kvalitě komerčních služeb (management kvality), realizovaná prostřednictvím oblastních DMO - Podpora záměru ČR vyhlásit národní park na území CHKO Křivoklátsko - Rozšíření a systematizace spolupráce s centrálními organizacemi (typicky NPÚ, AOPK ČR, Národní muzeum a Národní zemědělské muzeum aj., samozřejmě agentura CzechTourism a MMR) při sdílení informací a realizaci marketingových aktivit - Rozšíření krajské politiky lákání investorů do Středočeského kraje, realizované Středočeským inovačním centrem, také do oblasti cestovního ruchu (ubytovací a další služby) - Podpis memoranda mezi Středočeským krajem a geoparky na jeho území (Český ráj, Barrandien, Kraj blanických rytířů)
Předpoklady a rizika	- Obtížná spolupráce při rozvoji cestovního ruchu s organizacemi, které mají ze své podstaty charakter státních úřadů a jejichž úkolem je především ochrana přírody, krajiny a památek (AOPK ČR, NPÚ) – nutno spolupracovat jednak na bázi rutinních provozních činností (distribuce tiskovin apod.), a jednak prostřednictvím marketingu, který pomáhá ochraně památek, přírody a krajiny (propagace méně známých turistických cílů, příprava návštěvnícké infrastruktury apod.) V rámci jednotlivých CHKO spolupracovat při tvorbě koncepcí s návštěvníckou veřejností každé CHKO. - V případě politické změny ve vedení Hl. m. Prahy riziko snížení zájmu o spolupráci se Středočeským krajem – je možné eliminovat včasným rozběhnutím konkrétních společných kroků
Nositel a participující subjekty	- Nositel: KÚSK, odbor kultury a památkové péče - Participující subjekty: Hl. m. Praha; Prague City Tourism; Letiště Václava Havla; Asociace TIC; Národní památkový ústav; AOPK ČR; SCCR; příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury; oblastní DMO; Středočeské inovační centrum; geoparky; Lesy ČR
Finanční náročnost a možné zdroje	- Aktuálně 2,5 mil. Kč ročně účast v TouchPoint - Ostatní aktivity bez přímých nákladů

3.4.2 PRIORITA 2: EFEKTIVNÍ MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU

<i>Opatření 2.1 Koordinace marketingu</i>	
Cíl	Zajistit maximální účinnost marketingových aktivit různých subjektů, zamezit tříštění zdrojů v oblasti marketingu
Ukazatele pro monitoring	• Aktualizovaný/nový strategický marketingový dokument • Každoročně vytvořené a vyhodnocené marketingové plány • Počet setkání s oblastními DMO, partnery a dalšími subjekty CR • Návštěvnost vybraných komunikačních kanálů SCCR (FB profil, Youtube, Instagram, webové stránky) • Web organizace SCCR v jazykové mutaci pro zahraniční trh
Aktivity a intervence	• Aktualizace/pořízení nové Strategie managementu a marketingu Středočeské centrály cestovního ruchu (mj. ve vazbě na nově zpracovaný Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2024–2030) • Zpracování ročních marketingových plánů a jejich diskuze s oblastními DMO a dalšími partnery • Koordinování a realizace komunikačních aktivit v rámci kraje na základě zpracovaného ročního marketingového plánu • Propojení marketingové komunikace s oblastními DMO – nastavení plánovacích procesů za účelem tvorby produktů, marketingových aktivit apod. (mj. zohlednění používaných marketingových nástrojů tak, aby marketing destinací a kraje jako celku byl maximálně koordinován a nedocházelo k duplicitám a tříštění zdrojů) ○ Uveřejňování tipů na turistické cíle a služby ve spolupráci s oblastními DMO ○ Zpracovávání obsahu FB profilů ve spolupráci s oblastními DMO • Koordinace celokrajských marketingových aktivit s Hl. m. Prahou za účelem společné propagace (viz též opatření 1.4) • Identifikace možných partnerů, se kterými lze spolupracovat na rozvoji kraje a dosažení marketingových cílů (Hl. m. Praha, okolní kraje, Prague City Tourism, další krajské DMO v Česku, cestovní agentury, online rezervačními platformami ...) • Komunikace značky Střední Čechy (naplňované tematickými celky Střední Čechy královské, Střední Čechy – pustit k vodě, Střední Čechy rodinné... – viz opatření 2.2) dle Strategie managementu a marketingu SCCR k návštěvníkům i směrem k odborné veřejnosti a partnerům • Využití nejvíce navštěvovaných míst (TOP atraktivita) jako distribučních kanálů pro efektivní propagaci dalších, méně navštěvovaných turistických cílů, s cílem odlehčení nejvíce zatíženým lokalitám a podpory cestovního ruchu v lokalitách méně navštěvovaných • Poradenství a organizace seminářů v oblasti marketingu pro oblastní DMO • Podpora rozvoje merchandisingu v turistických cílech v jednotlivých turistických oblastech (autenticita předmětů) • Zpracování základních jazykových mutací webových stránek SCCR a oblastních DMO • Pravidelné vyhodnocování efektivity realizovaných komunikačních aktivit • Rozvoj spolupráce s influencery a optimalizace této spolupráce – navázat spolupráci s vlivnými osobnostmi na sociálních médiích, aby podpořili kraj • Realizace režimových opatření pro eliminaci negativních vlivů zvýšené návštěvnosti prostřednictvím cíleného marketingu

	• Začleňování ekologických aspektů a aspektů udržitelného CR do marketingových koncepcí CR ve Středočeském kraji • Edukační aktivity vedoucí k udržitelnému cestovnímu ruchu (mj. prostřednictvím Vzdělávacího institutu Středočeského kraje)
Předpoklady a rizika	• Omezení marketingových aktivit tam, kde hrozí střet s ochranou lokalit soustavy Natura 2000 ve smyslu jejich významného negativního ovlivnění • Zájem dalších aktérů o zapojení se do realizace opatření
Nositel a participující subjekty	• Nositel: SCCR; v případě aktivit vztažených k jednotlivým turistickým oblastem oblastní DMO • Participující subjekty: KÚSK, odbor kultury a památkové péče; příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury; oblastní DMO; CzechTourism
Finanční náročnost a možné zdroje	• Vlastními zdroji KÚSK (SCCR), destinačních agentur a dalších participujících subjektů • Bez možností financování z vnějších zdrojů

Opatření 2.2 Marketing produktů a značek

Cíl	Vytvořit a rozpracovat komplexní nabídku pro návštěvníky Středočeského kraje prostřednictvím uceleného produktového portfolia cestovního ruchu kraje a jednotlivých turistických oblastí
Ukazatele pro monitoring	• Sada krajských produktů cestovního ruchu se základními marketingovými nástroji • Sada produktů cestovního ruchu pro každou turistickou oblast včetně funkčních marketingových nástrojů pro každý takový produkt • Počet předaných informací o turistických cílech do databáze agentury CzechTourism
Aktivita a intervence	• Stanovení celokrajských nosných témat/produktů, rozvíjených a propagovaných prostřednictvím SCCR – rozvíjet produktové portfolio středních Čech (produktová nabídka značek Střední Čechy královské, Střední Čechy – pustit k vodě, Střední Čechy rodinné, speciální produkty – v oblasti MICE, filmové turistiky apod.) ○ Stanovení kritérií pro výběr produktů (s ohledem na potřeby a preference turistů, kvalita služeb, komerční aspekt, sezónnost...) a identifikace vhodných doplňkových oblastních produktů cestovního ruchu, zohlednění potřeb jednotlivých DMO • Podpora oblastních témat/produktů vytvářených a rozvíjených oblastními DMO – rozvoj spolupráce mezi DMO a SCCR za účelem zkvalitnění plánovacího procesu mezi nimi (větší míra využívání marketingových kanálů SCCR ze strany DMO, aktivní monitoring produktů na oblastní úrovni a podpora jejich rozvoje), zapojení ekologických center a dalších partnerů do tvorby produktů • Spolupráce SCCR a DMO na stanovení nabídky produktů pro rozšíření turistické sezóny (rozptýlení návštěvníků v čase) • Vytváření produktů jako komplexních „balíků“ cílů, atraktivit, akcí a zážitků kolem každého TOP cíle za účelem zvýšení vícedenní návštěvnosti destinací (rozptýlení návštěvníků v prostoru) – SCCR ve spolupráci s oblastními DMO • Poradenství vůči oblastním DMO při sestavení orientačního návrhu forem propagace, distribučních kanálů (vč. TIC), cílových skupin a nositelů/partnerů jednotlivých produktů • Správa databáze turistických cílů (vč. kategorizace atd.) ze strany SCCR k využití dalšími subjekty (oblastními DMO, podnikatelskými subjekty atd.) • Průběžné testování produktů na vybraných zdrojových trzích a segmentech návštěvníků • Marketingová komunikace regionálních produktů v příslušné turistické oblasti
Předpoklady a rizika	• Zájem dalších aktérů o zapojení se do realizace opatření
Nositel a participující subjekty	• Nositel: SCCR; v případě aktivit týkajících se jednotlivých turistických oblastí oblastní DMO; v případě provedení evidence akcí finančně podporovaných SK KÚSK, odbor kultury a památkové péče • Participující subjekty: KÚSK, odbor kultury a památkové péče; příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury; oblastní DMO; provozovatelé turistických atraktivit a služeb; CzechTourism, Turistická informační centra
Finanční náročnost a možné zdroje	• Vlastními zdroji KÚSK (SCCR), destinačních agentur a dalších participujících subjektů • Bez možností financování z vnějších zdrojů

3.4.3 PRIORITA 3: ROZVOJ INFRASTRUKTURY A DOPRAVNÍ OBSLUHY PRO CESTOVNÍ RUCH

Opatření 3.1 Rozvoj základní veřejné infrastruktury pro potřeby cestovního ruchu

Cíl	Zajistit nezbytnou infrastrukturu pro potřeby rozvoje cestovního ruchu
Ukazatele pro monitoring	- Délka nově vybudovaných cyklostezek v km - Délka nově vyznačených pěších TZT - Počet nově vzniklých parkovacích míst využitelných pro potřeby CR s podporou SK
Aktivity a intervence I.	- Budování dálkových páteřních cyklotras a podpora budování regionálních páteřních cyklotras dle aktuálně tvořené koncepce cyklodopravy SK včetně jejího posouzení z hlediska vlivu na soustavu Natura 2000 - Využívání tělesa snesených železničních tratí a vleček pro budování cyklostezek a cyklotras (zejména u výše uvedených cyklotras) - Rozvoj doplňkové infrastruktury (především) u páteřních cyklotras (dostatečně kapacitní a technicky vyhovující místa pro parkování kol u cílů CR, odpočívadla s lavičkami / přístřešky a odpadkovými koši, dobíječky pro elektrokola, WC, vytváření podmínek pro rozvoj občerstvení, důraz na kvalitní značení) - Při budování cyklostezek ve stopě pěších turistických značených tras dbát na možnost pohybu pěších bez kolizí s cyklisty - Rozšíření sítě cyklotras v periferních částech kraje s nižšími intenzitami silniční dopravy - Plošně vyšší využití potenciálu koridorů vodních toků pro trasování cyklotras - Plošné budování cyklostezek v místech kolizí s intenzivní silniční dopravou - Rozvoj informačních a orientačních systémů v intravilánech sídel i v terénu - lepší proznačení cyklotras (doplnění silničního značení, větší využívání piktogramů kulturních a turistických cílů a větší využívání terénního značení)
Aktivity a intervence II.	- Změny a doplnění sítě pěších turistických značených tras v místech, kde je nedostatečná nabídka, nebo kde jsou nové atrakce - Podpora budování, modernizace a obnovy naučných stezek - Podpora rozvoje doplňkové infrastruktury u pěších turistických značených tras a turistických cílů primárně vedených mimo lokality soustavy Natura 2000 - Rozvoj informačních a orientačních systémů v intravilánech sídel i v terénu - podpora osazování "hnědých cedulí" na nově budovaných komunikacích, resp. směřujících motoristy k dosud neznačeným relevantním cílům (návěsti – č. IS23, i značky – č. IS24) - Rozvoj návštěvnické infrastruktury organizací a firem relevantních pro oblast CR (zejména muzea a galerie) - Rozvoj infrastruktury pro pěší turistiku a cykloturistiku v CHKO Brdy ve spolupráci s Vojenskými lesy a statky ČR a AOPK ČR s ohledem na vyloučení vlivu na lokality Natura 2000 - přeložení pěších TZT ze zpevněných cest do volného terénu - budování přístřešků a odpočinkových míst - vybudování nouzových nocovišť pro malé skupiny pěších návštěvníků (např. po vzoru nouzových nocovišť v NP Šumava) - budování studánek / zdrojů pitné vody pro pěší turisty a cykloturisty - Zajištění managementu kvality (periodická kontrola údržby) ze strany oblastních DMO v návaznosti na zajištění dostatečných personálních kapacit DMO (zejména údržba vegetace podél cyklotras a další infrastruktury CR, vyvážení odpadkových košů apod.)

	• Úpravy sítě značených turistických tras v případě cílení na opatření prevence overturismu • Projekty uvedené kurzívou nejsou v kompetencích kraje. Jedná se o projekty v území připravované jinými aktéry a ukazující tak na konkrétní možnosti, které by infrastrukturu pomohly. Kompetence jsou uvedeny v závorce a v řádce Nositel a participující subjekty. • Budování infrastruktury pro vodní motorovou plavbu na Labské a Vltavské vodní cestě – veřejná přístaviště / vývaziště, lodní výtahy na přehradách (ŘVC) • Rozvoj infrastruktury vodní rekreace vázané na vodní toky (veřejná koupaliště se sociálním zázemím na místech s vyšší potenciální návštěvností u všech řek, zakomponování březních pásem do veřejné zeleně v sídlech a jejich údržba, vytváření veřejných pláží prostřednictvím úpravy břehů apod.; realizace obcemi) • Rozvoj infrastruktury pro vodáckou turistiku (zohledňování potřeb vodáků při přestavbách a rekonstrukcích jezů – předcházení vzniku nebezpečných vodních válců, budování propustí pro vodáky na Berounce, Sázavě a Jizeře, budování koridorů pro přenášení lodí přes jezy – a to i na Vltavě a Labi (realizace příslušnými povodími); budování míst pro odpočinek vodáků na vhodných lokalitách (realizace obcemi) • Celoplošné budování parkovišť pro návštěvníky (realizace obcemi s podporou SK): • kapacitní záchytná parkoviště obsluhovaná kyvadlovou veřejnou dopravou pro destinace s vysokou návštěvností (realizace parkovišť obcemi, veřejná doprava SK); • parkoviště u výchozích míst pěší turistiky a cykloturistiky; • parkoviště u cílů CR • u kapacitnějších parkovišť budování doplňkové infrastruktury – např. veřejných WC, občerstvení, laviček apod. • V návaznosti na rozvoj parkovišť pro návštěvníky regulace parkování v intravilánech sídel a ve volné krajině (realizace obcemi)
Předpoklady a rizika	• Potřeba spolupráce ze strany obcí při realizaci aktivit SK, i při realizaci aktivit přímo obcemi • Potřeba vstřícnost ze strany dalších relevantních aktérů (např. příslušných povodí v případě úprav jezů) • Riziko střetu zájmů se zájmy ochrany přírody a krajiny u některých aktivit (budování cyklostezek, proznačení nových pěších TZT, umísťování další návštěvnické infrastruktury v blízkosti chráněných území a lokalit soustavy NATURA 2000) • Potřeba realizace náročné přípravy investičních záměrů • Hrozba jiných politických cílů / priorit místních samospráv, např. při regulaci, resp. zpoplatnění parkování, nebo budování krajské a místní infrastruktury
Nositel a participující subjekty	• Nositelé: Aktivity a intervence I. KÚSK, odbor veřejné mobility; Aktivity a intervence II. KÚSK, odbor kultury a památkové péče • Participující subjekty: KÚSK, odbor kultury a památkové péče; KÚSK, odbor řízení dotačních projektů; KÚSK, odbor majetku; místní samosprávy, Ředitelství vodních cest, Povodí Vltavy, Povodí Labe, orgány ochrany přírody a krajiny, AOPK ČR, DMO, KČT, Nadace Partnerství, podnikatelské subjekty
Finanční náročnost a možné zdroje	• Budování cyklostezek – vyšší jednotky mil. Kč / km; pro vybrané úseky možnost využití dotací z fondů EU, SFDI a SK, případně spoluúčast obcí • Budování parkovišť pro návštěvníky – stovky tis. Kč / parkovací místo, zdrojem by měly být výnosy z parkovného a dotace z fondů EU / obce s podporou SK • Ostatní aktivity buď v režii jiných subjektů, nebo s celkovými náklady ze strany SK (bez případné spoluúčasti dotčených obcí či subjektů) ve výši jednotek mil. Kč.

Opatření 3.2 Rozvoj nabídky veřejné dopravy pro účely cestovního ruchu

Cíl	Zvýšit podíl turistů a výletníků využívajících veřejnou dopravu
Ukazatele pro monitoring	- Počet nově vybudovaných autobusových zastávek pro potřeby cestovního ruchu - Přepravní výkony veřejné dopravy ve SK v nepracovní dny
Aktivity a intervence	- Budování autobusových zastávek na výchozích místech pěší turistiky a u cílů CR (zejména v návaznosti na obnovu silnic ve správě SK) - např. Pod Velkým Blaníkem - Zavedení kyvadlové autobusové dopravy mezi nově záchytnými parkovišti a nejvíce navštěvovanými cíli v nepracovní dny v letním období (viz Opatření 3.3) - Rozšíření nabídky cyklobusových linek - např. linka k hradu Houska v Kokořínsku, spojení z Berouna do vrcholových partií Křivoklátska, napojení výchozích míst v CHKO Brdy - Zvýšení kapacity vozidel veřejné dopravy pro přepravu jízdních kol (požadavek na vyšší kapacitu v rámci objednávky železniční dopravy; zavedení vleků na kola u cyklobusových linek v případě vyšší poptávky) - Zvýšení kapacity veřejné dopravy v relacích, kde vlivem CR dochází k jejich přetěžování (např. v relaci Praha – Kutná Hora v návaznosti na stavbu tzv. Kutnohorského oblouku; v relaci Praha – Beroun v návaznosti na rekonstrukci tratě a na trase tzv. Posázavského pacifiku) - Rozšíření nabídky spojů veřejné dopravy ve dnech pracovního klidu (zejména v letní sezóně) do výchozích míst k výletům (např. kolem CHKO Brdy, v CHKO Křivoklátsko, CHKO Český ráj) - Marketing veřejné dopravy v souvislosti s cestovním ruchem – nabídka balíčků jízdenky se vstupenkou, propagace cest veřejnou dopravou do turistických cílů apod.
Předpoklady a rizika	- Potřeba spolupráce ze strany KSÚS při přípravě budování autobusových zastávek - Potřeba dostatku prostředků na dofinancování turistické dopravní obslužnosti, případně i za spoluúčasti obcí - Riziko redukce rozsahu železniční dopravy bez adekvátní náhrady autobusy / cyklobusy - Spolupráce provozovatelů atrakcí CR při marketingu veřejné dopravy
Nositel a participující subjekty	- Nositel: KÚSK, odbor veřejné mobility - Participující subjekty: KÚSK, odbor kultury a památkové péče; KÚSK, odbor dopravy; IDSK; Krajská správa a údržba silnic
Finanční náročnost a možné zdroje	- Autobusové zastávky – stovky tis Kč / zastávku; financování z rozpočtu kraje za případné spoluúčasti beneficentů (provozovatelů atrakcí, obcí) - Nové autobusové linky / spoje – cca 50 Kč / vozový km; financování z rozpočtu kraje za případné účasti obcí - Cyklovleky – jednotky Kč / vozový km; financování z rozpočtu SK - Marketing veřejné dopravy – desítky tis. Kč / 1 produkt; financování z rozpočtu SK

Opatření 3.3 Usměrnění cestovního ruchu v chráněných územích a v přetížených lokalitách

Cíl	Usměrnit návštěvnost senzitivních území a minimalizovat negativní důsledky cestovního ruchu
Ukazatele pro monitoring	- Délka nově vyznačených / přeložených pěších tras v CHKO Brdy - Přepravní výkony linek kyvadlové turistické dopravy ve velkoplošných ZCHÚ
Aktivity a intervence I.	- Vybudování záchytných parkovišť, zavedení kyvadlové autobusové dopravy v nepracovní dny v letním období a regulace parkování ve velkoplošných ZCHÚ přetížených turistickou IAD (vymáhání zákazu stání na místech, která k tomu nejsou určena, zavádění a zvyšování parkovného na legálních místech. - Úprava dopravního režimu spojená s případným posílením infrastruktury v dalších místech přetížení IAD - Zavádění systému dynamického navádění návštěvníků na volná parkovací místa v nejvíce navštěvovaných lokalitách (proměnlivé značení, informační tabule, propojení dat z parkovišť s navigačními aplikacemi apod.) pro prevenci zbytečné dopravy generované motoristy hledajícími volná místa - Regulace individuální rekreační automobilové dopravy v místech, kde je cílem zamezení overturismu vybraných lokalit - Podpora dalších aktivit, které vzejdou z případného plánování mobility ve velkoplošných ZCHÚ
Aktivity a intervence II.	- Zpoplatnění, případně i regulace vstupu (např. ve smyslu denní kvóty návštěvníků) na některých nejvíce zatížených přírodních atraktivitách, případně zpřístupnění jen s průvodcem. Využívání výnosů ze zpoplatnění pro rozvoj návštěvnické infrastruktury. - Cílené směřování návštěvníků z přetížených lokalit v CHKO na méně navštěvované lokality a k návštěvě v termínech s nižší návštěvností (např. prostřednictvím flexibilního zpoplatnění návštěv) - Zkvalitnění vybavenosti nejvíce navštěvovaných lokalit (vybudování dostatečných parkovacích kapacit; doplnění veřejných WC; úprava cest proti sešlapu – štěrkový násyp, haťové cesty, schody, bariéry; doplnění odpadkových košů a zajištění jejich dostatečného vynášení apod.)
Předpoklady a rizika	- Riziko odlišné politiky obcí (odpor proti zpoplatňování, zvyšování parkovného, regulaci návštěvnosti, budování záchytných parkovišť apod.) - Riziko nesouhlasu Armády ČR, Vojenských lesů a statků a případně AOPK s rozvojem infrastruktury v CHKO Brdy - Riziko neakceptování nových pravidel částí návštěvníků
Nositel a participující subjekty	- Nositelé: Aktivity a intervence I. KÚSK, odbor veřejné mobility; Aktivity a intervence II. KÚSK, odbor kultury a památkové péče - Participující subjekty: KÚSK, odbor kultury a památkové péče; KÚSK, odbor majetku; KÚSK, odbor řízení dotačních projektů; KÚSK, odbor životního prostředí a zemědělství; AOPK ČR; IDSK; místní samosprávy
Finanční náročnost a možné zdroje	- Budování přístřešků, tábořišť, studánek – desítky tis. Kč / 1 lokalitu; financování z rozpočtu investora s dofinancováním z poplatků za využívání tábořišť - Vybudování záchytných parkovišť – stovky tis. Kč / 1 parkovací místo; financování z rozpočtu kraje, místních samospráv a z výnosů z parkovného; v případě kombinace s P+R možnost využití fondů EU - Dynamické navádění návštěvníků – vyšší stovky tis. Kč až jednotky mil. Kč na lokalitu; financování z rozpočtu investora s využitím výnosů z parkovného - Zkvalitnění vybavenosti nejvíce navštěvovaných lokalit – vyšší desítky až nižší stovky tis. Kč na lokalitu / rok, financování z výnosů vstupného, případně místních poplatků

Opatření 3.4 Rozvoj dopravní infrastruktury a komerční infrastruktury ČR

Cíl	Zlepšit úroveň dopravní infrastruktury a komerčních služeb pro potřeby cestovního ruchu
Ukazatele pro monitoring	Počet stellplatzů vybudovaných s podporou SK
Aktivity a intervence	- Zohledňování potřeb cestovního ruchu při rozvoji silniční infrastruktury - zohledňování pohybu a potřeb pěších a cyklistů při projektové přípravě, rekonstrukcích a budování silničních staveb - Zohledňování potřeb cestovního ruchu u železničních staveb – zejména: - využívání výpravních budov a areálů železničních stanic pro služby v oblasti CR (prostory pro provozovny služeb, ubytovací zařízení, půjčovny jízdních kol, infocentra apod.) v místech s potenciálem CR - Institucionální podpora staveb celostátní dopravní infrastruktury s potenciálem přivedení návštěvníků do území - dobudování dálniční sítě ve SK a Pražského okruhu - modernizace a zkapacitnění sítě silnic I. třídy (lepší dostupnost cílů v území ze zdrojových oblastí návštěvnosti) - modernizace železničních tratí (lepší dostupnost cílů, vyšší podíl cest turistů a výletníků železniční dopravou) - budování vysokorychlostních tratí se zastávkami a sjezdy na území SK (lepší dostupnost cílů, a to i pro návštěvníky ze zahraničních zdrojových oblastí) - Institucionální podpora soukromého sektoru při rozvoji soukromé infrastruktury CR (např. prostřednictvím nástrojů územního plánování, vyhledávání investorů a vhodných lokalit, metodické podpory, dotační podpory zařízení vlastněných veřejnými subjekty apod.) - podpora budování infrastruktury pro karavany (tzv. stellplatzy) - podpora zvyšování kvalitativní úrovně kempů - podpora rozvoje HUZ v periferních oblastech
Předpoklady a rizika	- Riziko nedostatku prostředků na straně státu na realizaci staveb celostátní dopravní infrastruktury - Riziko zdlouhavé přípravy staveb a jejich opožděné realizace - Riziko odporu na straně místních samospráv, resp. veřejnosti vůči některým stavbám - Předpoklad dostatku soukromého kapitálu a aktivity soukromého sektoru v zajištění dostatečné nabídky kvalitní infrastruktury a kvalitních služeb
Nositel a participující subjekty	- Nositelé: KÚSK, odbor dopravy; KÚSK, odbor kultury a památkové péče - Participující subjekty: KÚSK, odbor veřejné mobility; KÚSK, odbor majetku; KÚSK, odbor územního plánování a stavebního řádu; ŘSD; SŽ; obce a města; provozovatelé HUZ
Finanční náročnost a možné zdroje	Budování cyklostezek a cyklotras na tělesech snesených drah – jednotky mil. Kč / km; financování z rozpočtu SK, obcí a měst s možností využití dotací ze SFDI a fondů EU

4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

4.1 POSTUP REALIZACE PROGRAMU

4.1.1 ROZDĚLENÍ KOMPETENCÍ

Program rozvoje cestovního ruchu Středočeského kraje není dokumentem pouze pro Středočeský kraj jako subjekt. Opatření návrhové části jsou rozdělena na aktivity, které realizuje přímo Středočeský kraj, a dále na aktivity dalších subjektů, které Středočeský kraj zakládá (příspěvkové organizace) nebo podporuje (oblastní DMO, subjekty podpořené dotačními programy kraje apod.). V opatřeních jsou rovněž uvedeny aktivity, které jsou úkolem jiných subjektů (např. státních organizací) a k nimž Středočeský kraj v Programu deklaruje svou pozici. Z těchto důvodů je třeba dobře nastavit rozdělení kompetencí a zároveň partnerskou spolupráci, aby díky součinnosti aktérů došlo k realizaci opatření v plné šíři a k žádoucím synergím. Rozdělení kompetencí naznačuje následující text.

Orgány Středočeského kraje

Rada Středočeského kraje a Zastupitelstvo Středočeského kraje jsou politickými subjekty, které rozhodují o uvolnění finanční podpory z rozpočtu kraje pro realizaci Programu a dále rozhodují o realizaci významných, finančně náročnějších projektů.

Pracovní skupina Cestovní ruch při RSK Středočeského kraje

Role pracovní skupiny navazuje na její činnost při přípravě Programu. Skupina sdružuje zástupce Středočeského kraje, pracovníky Odboru kultury a památkové péče KÚSK, zástupce SCCR, oblastních DMO a další reprezentanty významných skupin aktérů v CR (města, obce, provozovatelé turistických atraktivit, poskytovatelé služeb).

Pracovní skupina je klíčová pro koordinaci a operativní úroveň realizace Programu. Má poradní hlas vůči orgánům kraje. Úkolem pracovní skupiny je především:

- průběžný monitoring plnění Programu;
- koordinace při přípravě projektů v rámci Programu;
- vydávání stanoviska v oblasti podpory cestovního ruchu vycházející z Programu;
- podněty k případným úpravám a/nebo aktualizaci Programu.

Pracovní skupina se bude scházet několikrát do roka, přičemž bod realizace Programu rozvoje cestovního ruchu Středočeského kraje by měl být na pořadu jednání nejméně 1x ročně, spíše 2–3x ročně. Výstupem z jednání pracovní skupiny k Programu bude zápis s bodovými doporučeními pro nadcházející období.

Výbor pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Zastupitelstva SK

Výbor je poradním orgánem Zastupitelstva Středočeského kraje (mj.) pro oblast cestovního ruchu. Výbor schvaluje usnesení či bere na vědomí záležitosti týkající se schválení Programu, jeho zásadních změn a aktualizací. Předává návrhy a doporučení Zastupitelstvu Středočeského kraje.

Odbor kultury a památkové péče KÚSK

Odbor je výkonnou úrovní realizace Programu. Pracovníci odboru:

- a) realizují administraci Programu,
- b) realizují část intervencí navržených v Programu, jichž jsou nositelem.

Úkolem Odboru kultury a památkové péče KÚSK je tedy:

- výkonná realizace procesu realizace Programu na úrovni strategie: zajišťování příslušné agendy na jednáních pracovní skupiny Cestovní ruch RSK a zasedáních výboru pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Zastupitelstva Středočeského kraje, příprava podkladů, zajišťování komunikace mezi aktéry;
- monitoring Programu, tj. zpracovávání přehledu plnění opatření a plnění indikátorů;
- vyhledávání finančních zdrojů, tj. samostatně nebo ve spolupráci s ostatními odbory KÚSK identifikace možných externích finančních zdrojů pro realizaci opatření (především dotace);
- dle zadání ze strany vedení Středočeského kraje příprava a realizace vybraných projektů kraje v oblasti CR.

Další odbory KÚSK

Některé další odbory KÚSK jsou nositeli části projektových záměrů, zejména pak investičních, a to ve fázi jejich přípravy i realizace, a dále mají konzultační roli při realizaci celkové koncepce rozvoje Středočeského kraje. Jedná se o následující odbory, jimž adekvátně přísluší tematické oblasti investičních projektů Středočeského kraje:

- odbor veřejné mobility – realizace opatření v oblasti dopravní obslužnosti ve Středočeském kraji pro potřeby cestovního ruchu a investic Středočeského kraje v oblasti infrastruktury pro cyklistickou dopravu;
- odbor řízení dotačních projektů a Regionální dotační kancelář, p. o. Středočeského kraje – příprava, realizace a administrace investičních i neinvestičních projektů Středočeského kraje podpořených z vnějších finančních zdrojů;
- odbor územního plánování a stavebního řádu – konzultační role v oblasti regionální politiky a regionálního rozvoje Středočeského kraje a v oblasti územního plánování, tj. ZÚR Středočeského kraje;
- odbor životního prostředí a zemědělství – konzultační role v oblasti rozvoje cestovního ruchu v chráněných územích a vlivu cestovního ruchu na životní prostředí dotčených lokalit.

Středočeská centrála cestovního ruchu

SCCR je hlavní výkonnou složkou v oblasti cestovního ruchu. Realizuje zejména opatření v oblasti marketingu a destinačního řízení, ale ve fázi přípravy i část opatření investičních. Rozdělení kompetencí

mezi KÚSK a SCCR je specifikováno příslušnými dokumenty Středočeského kraje a SCCR (statutem destinační agentury, směrnicemi apod.).

Ostatní participující subjekty

Participující subjekty jsou nositelé významných projektů / aktivit v cestovním ruchu. Oblastní DMO a někteří další aktéři jsou zastoupeni v pracovní skupině Cestovní ruch RSK. Ostatními participujícími subjekty jsou myšleni zejména podnikatelé, turistická informační centra, města a obce a provozovatelé turistických cílů (např. muzea, lyžařské a golfové areály apod.). Participující subjekty je třeba zapojit do realizace Programu tak, aby:

- se formálně přihlásily k realizaci Programu;
- byly nositeli vlastních projektů naplňujících Program, případně synergických aktivit;
- v případě měst a obcí svými stanovisky podporovaly projekty, které jsou v souladu s Programem, a naopak zamítaly projekty, které jsou s Programem v rozporu.

4.1.2 NETWORKING A PARTNERSTVÍ

Do realizace Programu je třeba zapojit množství dalších aktérů i mimo strukturu Středočeského kraje a jeho (nebo jím přímo podporovaných) organizací. Pro zapojení těchto participujících subjektů a také pro informování veřejnosti je vhodné:

- zapojit zástupce významných aktérů do partnerství s oblastními DMO;
- svolávat ad hoc setkání při přípravě významných projektů, které zahrnují více aktérů;
- provádět veřejná projednání významných (investičních) projektů v cestovním ruchu s přímým pozváním zástupců aktérů, odborné veřejnosti a s otevřeným přístupem pro širší veřejnost;
- vytvářet odborné pracovní skupiny pro přípravu a řízení těchto projektů;
- průběžně a pravidelně zveřejňovat dosažené výsledky, data a informace (včetně například výsledků marketingových šetření) z oblasti CR na webu Středočeského kraje, spolupracujícím subjektům je posílat adresně a část informací zveřejňovat také prostřednictvím médií (tiskové zprávy, tiskové konference);
- průběžně budovat a udržovat partnerství se zástupci sousedních krajů v oblasti společných přeshraničních projektů a aktivit a destinačního řízení napříč krajskými hranicemi.

4.1.3 AKTUALIZACE PROGRAMU

Program je koncipován pro období 7 let (2024–2030), čímž navazuje na cyklus Programu předchozího. V případě, že by se v průběhu sedmiletého období výrazně změnily rámcové podmínky, je vhodné provést aktualizaci Programu. Takovou změnou podmínek může být např. výrazná změna socioekonomické situace kraje, změna nástrojů finanční podpory na národní a/nebo evropské úrovni, nutnost změnit zacílení Programu apod. V takovém případě je vhodné provést:

- inventarizaci dosavadního plnění Programu (plnění opatření a indikátorů);
- doplnění analytické části s ohledem na novou situaci (analytický popis změny);

- definici nových opatření ve spolupráci s aktéry na půdorysu pracovní skupiny Cestovní ruch RSK.

4.2 MONITORING A EVALUACE

Během realizace Programu je třeba průběžně sledovat a ověřovat, zda a jak jsou realizována jednotlivá opatření, jak jsou plněny cíle Programu a zda se oblast cestovního ruchu v kraji celkově vyvíjí požadovaným směrem. K tomu slouží:

- Hodnocení realizace opatření
- Monitoring indikátorů

4.2.1 HODNOCENÍ REALIZACE OPATŘENÍ

Každoročně během přípravy akčního plánu na nadcházející rok je vhodné sledovat plnění opatření, a to i s využitím plnění předchozího akčního plánu. Opatření jsou hodnocena na škále splněno – nesplněno, přičemž jednotlivým stupňům hodnocení přísluší vždy adekvátní reakce.

Tabulka 12: Postup při hodnocení plnění opatření

Stav opatření	Reakce
Splněno	Zajistit udržitelnost výstupů opatření (například další údržba vybudované infrastruktury). Zvážit možná navazující opatření (například posílení marketingu po fyzickém vytvoření turistické atraktivity), ideálně se zapojením dalších partnerů.
Realizace probíhá dle navrženého plánu	Pokračovat v realizaci. Identifikovat a popsat stupeň realizace/plnění opatření.
Realizace probíhá, ale nikoli dle navrženého plánu	Identifikovat důvody komplikací či zdržení. Pokud trvá zájem na realizaci opatření, pokračovat v realizaci. Případně přeskupit plán realizace opatření.
Nesplněno, nezahájeno	Identifikovat důvody nesplnění. Je-li opatření významné pro dosažení cíle, pak jeho opětovná realizace nebo příprava adekvátního náhradního opatření. Není-li opatření významné pro dosažení cíle, pak jeho možné zrušení.

Stručný přehled plnění opatření za uplynulé období (např. přehledná metoda „semaforu“, kdy každému stavu opatření je přiřazena určitá barva, plus popis zejména v případě stavu „realizace probíhá“) by měl být vždy součástí výroční zprávy o realizaci Programu. Díky tomu bude možné průběžné hodnocení realizace Programu jako celku i jeho jednotlivých opatření.

4.2.2 MONITORING INDIKÁTORŮ

Indikátory slouží ke sledování naplňování cílů Programu a k měření vývoje cestovního ruchu ve směru vytyčeném strategickou vizí a prioritními oblastmi. Program pracuje se třemi úrovněmi indikátorů: indikátory výstupů, výsledků a dopadů.

Tabulka 13: Typy indikátorů Programu

Typ indikátoru	Úroveň	Co sleduje
Indikátor výstupu	Opatření	Splnění jednotlivého opatření nebo jeho části
Indikátor výsledku	Opatření / priorita	Naplňování cílů prioritní oblasti a/nebo skupiny opatření
Indikátor dopadu	Program jako celek	Celkový vývoj cestovního ruchu v kraji

Indikátory jsou uvedeny v návrhové části přímo u popisu jednotlivých opatření a zejména pak v tabulce s výčtem a kvantifikací indikátorů. Plnění indikátorů bude každoročně vyhodnocováno a bude součástí výroční zprávy o realizaci Programu. Část indikátorů bude sledována a zahrnuta do výroční zprávy každoročně (tj. 7x během realizace Programu), část indikátorů pak 2x během realizace Programu (ke konci let 2027 a 2030).

PŘÍLOHY

Příloha 1: Průzkum poptávky v cestovním ruchu ve Středočeském kraji

Příloha 2: Podrobná analytická část

Příloha 3: Metodika a postup zpracování

Příloha 4: Akční plán na roky 2024-2025